

Slovenska izdaja

Informacije in objave

Zvezek 59

5. april 2016

Vsebina

I Resolucije, priporočila in mnenja

RESOLUCIJE

Odbor regij

116. plenarno zasedanje 10. in 11. februarja 2016

2016/C 120/01	Resolucija – Letni pregled rasti za leto 2016, ki ga je pripravila Evropska komisija	1
2016/C 120/02	Resolucija – Ogrožanje schengenskega območja EU brez meja	4

MNENJA

Odbor regij

116. plenarno zasedanje 10. in 11. februarja 2016

2016/C 120/03	Mnenje Evropskega odbora regij – Turizem za starejše	6
2016/C 120/04	Mnenje Evropskega odbora regij – Inovacije in posodobitev podeželskega gospodarstva	10
2016/C 120/05	Mnenje Evropskega odbora regij – Kazalniki teritorialnega razvoja – več kot le BDP	16
2016/C 120/06	Mnenje Evropskega odbora regij – Evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018)	22

Pripravljalni akti

ODBOR REGIJ

116. plenarno zasedanje 10. in 11. februarja 2016

2016/C 120/07	Mnenje Evropskega odbora regij – Vključevanje dolgotrajno brezposelnih na trg dela	27
---------------	--	----

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

RESOLUCIJE

ODBOR REGIJ

116. PLENARNO ZASEDANJE 10. IN 11. FEBRUARJA 2016

Resolucija – Letni pregled rasti za leto 2016, ki ga je pripravila Evropska komisija

(2016/C 120/01)

EVROPSKI ODBOR REGIJ

- ob upoštevanju sporočila Evropske komisije Letni pregled rasti za leto 2016 in začetka evropskega semestra 2016 ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju (osnutka) poročila Evropskega parlamenta o Evropskem semestru za usklajevanje ekonomskih politik: Letni pregled rasti za leto 2016 (2015/2285(INI)),

Ponovni zagon naložb

1. poudarja, da sta se zaradi naložbene vrzeli, ki je nastala po krizi, rast in zaposlovanje v EU zmanjšala, kar ovira konkurenčnost in ogroža ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo; izraža zaskrbljenost, da se z daljšim obdobjem nizke ravni naložb omejuje dolgoročni potencial za rast števila in kakovosti novih delovnih mest;
2. ugotavlja, da je – kot je bilo potrjeno v nedavni skupni raziskavi OR in OECD ⁽²⁾ – zmanjšanje proračuna oslabilo javne naložbe v infrastrukturo, pa tudi v izobraževanje, poklicno usposabljanje, zdravstvo, socialne storitve, otroško varstvo in stanovanjsko politiko, in to v času, ko nizka pričakovanja glede rasti gospodarske dejavnosti odvrčajo zasebne naložbe;
3. poudarja, da je treba z dokončanjem notranjega trga, zlasti v storitvenem sektorju, z izvedbo strukturnih reform, usmerjenih v ustvarjanje kakovostnih delovnih mest in boj proti neenakostim, z izboljšanjem zakonodaje in poslovnega okolja, z bojem proti goljufijam in sivi ekonomiji ter spodbujanjem podjetništva odpraviti ovire za zasebne in javne naložbe. V tem smislu poudarja pomen uspešne in učinkovite uporabe skladov EU v partnerstvu z zasebnim sektorjem, da se lahko z javnimi in zasebnimi sredstvi skupaj doseže pozitiven učinek na terenu. Glede na to, da Evropska komisija namerava z državami članicami začeti pogovor o prepoznavanju teh ovir, poudarja, da jih je treba na vsaki ravni uprave posebej analizirati in v ta proces vključiti OR;

⁽¹⁾ COM(2015) 700 final.

⁽²⁾ Posvetovanje OECD in OR s poddržavnimi oblastmi o načrtovanju infrastrukture in naložbah na vseh ravneh upravljanja: trenutni izzivi in možne rešitve (november 2015).

4. spodbuja države članice EU, da pritegnejo lokalne in regionalne oblasti h kar največjemu črpanju sredstev iz strukturnih skladov, iz katerih se v povprečju financira približno 14 % vseh javnih naložb, v devetih državah članicah pa ta delež presega 50 %, ter iz naložbenega načrta za Evropo (Evropski sklad za strateške naložbe), ki bi ga bilo treba izvajati po načelih prožnosti in dopolnjevanja s strukturnimi skladi, da bi izkoristili vse njegove naložbene zmogljivosti, tako zmogljivosti javnega kot tudi zasebnega sektorja;

5. podpira proces naraščajoče gospodarske in socialne konvergence, vendar poudarja, da bo mogoče socialne, gospodarske in teritorialne razlike odpraviti samo s teritorialno vizijo, ki nam bo omogočila v večji meri doseči pristop od spodaj navzgor in bo lokalni pristop politik povežala s teritorialno razsežnostjo revidirane strategije Evropa 2020 in v rezultate usmerjeno kohezijsko politiko EU;

Nadaljevanje strukturnih reform

6. meni, da bi moral biti predlagani program za podporo strukturnim reformam (PPSR) po zaključku rednega zakonodajnega postopka na voljo nacionalnim, regionalnim in lokalnim oblastem v skladu s sedanjo delitvijo pristojnosti v državah članicah; poudarja, da se zaradi izvajanja tega programa ne bi smela zmanjšati finančna sredstva v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov;

7. poudarja, da je povečanje učinkovitih upravnih zmogljivosti na vseh ravneh upravljanja, tudi na lokalni in regionalni, izjemno pomembno za ponovno spodbuditev dolgoročnih naložb, strukturnih reform ter odgovorne in učinkovite porabe;

Izvajanje odgovornih fiskalnih politik

8. poudarja, kako pomembni sta pametna gospodarska politika in stabilnost javnih financ v vsaki državi članici kot predpogoj za nujne kratkoročne in dolgoročne javne naložbe;

9. meni, da letni pregled rasti za leto 2016 Komisiji daje močne argumente za preučitev možnosti, da za Evropsko unijo kot celoto predlaga fiskalno zmogljivost za izvajanje proticikličnih politik in pospešitev oživitve. Ta fiskalna zmogljivost bi morala spoštovati načelo subsidiarnosti in zagotoviti, da se omogoči dovolj prožno izvajanje politik, ki ustrezajo lokalnim potrebam, kar bi dosegli z vključitvijo lokalnih in regionalnih oblasti v oblikovanje politik;

10. ponavlja svoj poziv k zlatemu pravilu javnega računovodstva, da se dolgoročne naložbe ločijo od tekočih odhodkov; v ta namen ponavlja svoje pozive Evropski komisiji, naj predstavi belo knjigo, ki bi se oprla na načela OECD za učinkovite javne naložbe na vseh ravneh upravljanja in na ravni EU določila tipologijo kakovosti javnih naložb za račune javnih izdatkov glede na njihove dolgoročne učinke; spodbuja zmanjšanje tekočih odhodkov, da se zniža davčna obremenitev in spodbudijo zasebne naložbe;

11. opozarja na svoj predlog, da se v oceno makroekonomskih neravnotežij vključi kazalnik glede obsega naložb;

12. poudarja, da je pri izvajanju Pakta za stabilnost in rast ter Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji potrebna prilagodljivost, da bi se naložbena sposobnost lokalnih in regionalnih oblasti spodbujala, ne pa omejevala. Odbor od Komisije pričakuje, da bo kot nadaljevanje sporočila, ki ga je objavila januarja 2015, predložila dodatne konkretne predloge za upoštevanje tega vidika pri izvajanju ali morebitni reviziji teh sporazumov;

Revizija strategije Evropa 2020 in nov pristop k trajnostnemu razvoju po letu 2020

13. je zadovoljen, da se strategija Evropa 2020 priznava kot dolgoročni okvir politike na več ravneh; poudarja pomen teritorialne razsežnosti, ki jo je treba dati strategiji; napoveduje, da se bo OR posvetoval z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter tako pomagal opredeliti kazalnike in cilje revidirane strategije Evropa 2020, z njimi pa se bo posvetoval tudi o dolgoročnejši strategiji za obdobje po letu 2020, ki jo je Evropska komisija napovedala za leto 2016; predlaga vključitev nove vodilne pobude o demografskih izzivih kot horizontalnega instrumenta, zato da bi vsa območja, ki se morajo soočiti z različnimi demografskimi izzivi, dosegla pametno, vzdržno in vključujočo rast;

Evropski semester

14. poudarja, da bi morali v nacionalne reformne programe in priporočila za posamezne države vključiti teritorialno razsežnost, da bi zagotovili čim večjo rast in zmanjšali teritorialne razlike;
15. Komisijo in Parlament znova poziva, naj sprejmeta kodeks ravnanja in zagotovita strukturirano sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti v evropskem semestru; ponovno poudarja svojo zavezo, da bo v zvezi s tem v letu 2016 podal konkretne predloge; se zavezuje, da bo sodeloval v rednem dialogu z Evropsko komisijo, zlasti v evropskem delu procesa semestra;
16. pozdravlja namero za boljše povezovanje euroobmočja z nacionalnimi razsežnostmi ekonomskega upravljanja EU, ki se kaže v tem, da je bil Letni pregled rasti za leto 2016 predložen hkrati s priporočili za euroobmočje, na začetku ciklusa evropskega semestra 2016;
17. podpira poziv Evropskega parlamenta, da je treba v evropski semester vključiti steber enotnega trga s sistemom za redno spremljanje ter ocenjevanje povezovanja, ki bo vključeval niz kvantitativnih in kvalitativnih kazalnikov, primerjalne analize, medsebojne strokovne preglede in izmenjavo primerov najboljše prakse;
18. je zadovoljen z dejstvom, da letni pregled rasti, ki ga je pripravila Komisija, v Poročilo o mehanizmu opozarjanja 2016 dodaja tri socialne kazalnike (stopnja aktivnosti, brezposelnost mladih in dolgotrajna brezposelnost) in tako odraža cilje iz člena 9 Pogodbe o delovanju Evropske unije;
19. pooblašča svojega predsednika, da to resolucijo predloži Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu, Svetu ter predsedniku Evropskega sveta.

V Bruslju, 10. februarja 2016

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

Resolucija – Ogrožanje schengenskega območja EU brez meja

(2016/C 120/02)

EVROPSKI ODBOR REGIJ

- ob upoštevanju trenutnih izjemnih razmer, povezanih z migracijami,
- ob upoštevanju cilja, zapisanega v členih 3 PEU in 67 PDEU, da EU svojim državljanom nudi območje svobode, varnosti in pravice brez notranjih meja,
- ob upoštevanju člena 18 Listine EU o temeljnih pravicah, ki priznava pravico do azila, ter nacionalnih in mednarodnih obvez držav članic EU s tega področja,

1. želi spomniti, da je Schengenski sporazum o prostem gibanju oseb, ki trenutno velja za 26 držav, od tega 22 držav članic EU, eden najuspešnejših stebrov povezovanja Evropske unije. Schengenski sporazum je z vključitvijo v Pogodbe EU postal neločljivo povezan z enotnim trgovim in je ključni element štirih oblik prostega gibanja – blaga, storitev, oseb in kapitala – v Evropski uniji;

2. izpostavlja, da sta prosto gibanje in odprava notranjih meja ključna dosežka evropskega povezovanja, ki imata ne le pomemben gospodarski, družbeni in teritorialni učinek, temveč tudi precejšnjo simbolno vrednost za EU in njene državljane, saj sta neposredno povezana s projektom vse tesnejše zveze med narodi Evrope;

3. poudarja, da so odprte notranje meje hrbtenica evropskega gospodarstva. Trgovina med državami članicami EU znaša 2 800 milijard EUR ter vključuje 1,7 milijona čezmejnih delavcev in 57 milijonov prečkanj meje v okviru cestnega prometa na leto, zato OR poudarja, da bi sprememba pogojev za mobilnost in menjavo v schengenskem območju izjemno močno vplivala na zaposlovanje in naložbe v številnih evropskih državah; ravno tako poudarja, da je Unijino območje svobode, varnosti in pravice brez notranjih meja odvisno od ustrezne in skupne zaščite njegovih zunanjih meja;

4. izpostavlja, da imajo lokalne in regionalne oblasti iz celotne Evropske unije zato, ker ni notranjih meja, korist v obliki gospodarskega razvoja, družbenih in kulturnih izmenjav, čezmejnega sodelovanja ter zlasti izvajanja programov evropskega teritorialnega sodelovanja in evropskih združenj za teritorialno sodelovanje;

5. poudarja, da bi lahko uporaba omejitvenih klavzul Schengenskega sporazuma in posledično omejevanje prostega gibanja še posebej negativno vplivala na ključne cilje projektov čezmejnega sodelovanja;

6. se zaveda velikega izziva, s katerim se EU ter njene države članice, regije, mesta in občine soočajo zaradi velikega števila beguncev, ki potrebujejo mednarodno zaščito, in ekonomskih migrantov, ki skušajo nezakonito vstopiti v EU; ponovno opozarja, da je treba poskrbeti, da vsi, ki vstopajo v EU, to naredijo zakonito, in da to vključuje natančno določen, hiter in učinkovit postopek registracije ob spoštovanju Listine EU o temeljnih pravicah, in poudarja, da je treba nameniti več sredstev za zavarovanje zunanjih meja EU in zagotoviti, da ljudje vstopajo v EU na zakonito organiziran način; ugotavlja tudi, da so potrebna obsežna prizadevanja in reforme za zagotovitev, da bodo lahko migranti, ki pridejo v Evropo, začeli delati in se vključevati v družbo; poudarja, da je treba nadzor na schengenskih zunanjih mejah izvajati v skladu z mednarodnimi obveznostmi držav članic do beguncev in Listino EU o temeljnih pravicah, vključno s pravico do človeškega dostojanstva in pravico do nediskriminacije;

7. ugotavlja, da so sedanje težave schengenskega sistema deloma nastale zaradi pomanjkljivega usklajevanja in nezadostnih virov za obvladovanje velikega števila prihajajočih beguncev in migrantov, zaradi pomanjkanja ustreznih političnih sporočil o zakonitih možnostih vstopa prek mejnih prehodov kakor tudi zaradi nezadostne vključenosti lokalnih in regionalnih oblasti;

8. poudarja, da sta najpomembnejši prednostni nalogi zaščita vrednot Schengenskega sporazuma in ohranitev stabilnosti schengenskega območja; poleg tega je treba znova prevzeti nadzor nad zunanjimi mejami EU in okrepiti zmogljivosti za upravljanje meja; poudarja, da so potrebni takojšnji ukrepi za razvoj sistema za spremljanje gibanja migrantov brez urejenega statusa v schengenskem območju, da ne bi ušli nadzoru oblasti; meni, da je treba pospešiti vračanje prosilcev za azil, katerih prošnje so bile zavrnjene, in njihov ponovni sprejem v državi izvora;
9. poudarja, da so za spoprijem s tem izzivom potrebne skupne rešitve, ki temeljijo na vzajemnem sodelovanju med vsemi ravnmi upravljanja, saj imajo neusklajeni politični odzivi resne posledice za druge države članice ter njihove regije in mesta, kar še zaostruje problem kot celoto in načenja že močno omajano zaupanje državljanov; pri tem izpostavlja, da obtoževanje posameznih držav ali institucij za trenutno stanje in pretenje članicam schengenskega območja z izključitvijo ne bosta prispevala k trajni rešitvi in bi lahko pomenila nevaren precedens z izjemno škodljivimi dolgoročnimi posledicami za evropski projekt; meni tudi, da trenutno v Schengenskem sporazumu ni predvidena izključitev države članice;
10. izraža globoko zaskrbljenost zaradi stalnih težav z izvrševanjem skupno dogovorjenih pravil iz Pogodb EU, ki se nanašajo na zaščito zunanje meje, okrepljene ukrepe za preprečevanje nezakonitih migracij in trgovine z ljudmi ter boj proti njim, učinkovite politike vračanja, skupne standarde za sprejem in registracijo beguncev ter prosilcev za azil in izvajanje skupne migracijske politike;
11. je prepričan, da ogrožanje političnega, gospodarskega in družbenega uspeha schengenskega sistema s ponovno stalno uvedbo mejnega nadzora ne more biti odgovor na zahteve državljanov EU po večji varnosti in zaščiti njihovega življenjskega standarda; obenem se mu zdi nujno državljanom takoj dati konkretne in odgovorne odgovore;
12. zato poziva države članice in institucije EU, naj naglo zavzamejo konstruktivno držo, se izogibajo skušnjavi po obljubljanju pretirano poenostavljenih rešitev ter pozorno analizirajo tveganja in koristi vseh predlogov; vztraja pri stališču, da je treba tesno sodelovati z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter državljanom pojasniti posledice ponovne vzpostavitve meja za njihovo vsakodnevno življenje, saj je to odločilnega pomena, če naj Evropska unija v tem kriznem obdobju znova postane verodostojna; v zvezi s tem opozarja, da začasnega mejnega nadzora v skladu z jasno opredeljenimi pogoji iz Zakonika o schengenskih mejah ni mogoče podaljševati za nedoločen čas in da je podaljšanje za največ dve leti možno le v izrednih razmerah, če je delovanje območja brez notranjih meja ogroženo zaradi stalnih resnih pomanjkljivosti pri nadzoru zunanjih meja;
13. poudarja, da je nujno treba oblikovati skupen, vzdržen in ambiciozen evropski pristop k upravljanju zunanjih meja Evrope, zlasti z vzpostavljanjem žariščnih točk oziroma „hot spots“ v tretjih državah, da bi ohranili varnost notranjega schengenskega območja, zagotovili prosto gibanje in preprečili resno krizo verodostojnosti EU; zato poziva vse udeležene strani, naj pripravijo jasne kažipote in časovne načrte za kratkoročne in dolgoročne rešitve, pri čemer poudarja, da je treba dognati, kaj je potrebno za zagotovitev skupne odgovornosti in solidarnih ukrepov, ter upoštevati pričakovanja, potrebe in integracijske zmožnosti različnih držav, regij in lokalnih oblasti, pa tudi migrantov;
14. pri tem podpira pripravo skupnega seznama EU varnih držav izvora, ki bi omogočil hitro obravnavo prošenj za azil državljanov držav, ki se v skladu z merili iz direktive o azilnih postopkih in ob doslednem upoštevanju načela nevračanja štejejo za „varne“, namesto neusklajenih nacionalnih seznamov, ki lahko vodijo v tekmovanje, katera država bo imela najnižjo stopnjo ugodno rešenih prošenj za azil;
15. nalaga predsedniku, da to resolucijo posreduje Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu, Svetu ter predsedniku Evropskega sveta.

V Bruslju, 11. februarja 2016

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

MNENJA

ODBOR REGIJ

116. PLENARNO ZASEDANJE 10. IN 11. FEBRUARJA 2016

Mnenje Evropskega odbora regij – Turizem za starejše

(2016/C 120/03)

Poročevalka: Annemiek JETTEN (NL/PES), županja mesta Sluis

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. poudarja, da je treba znotraj kategorije starejših razlikovati med različnimi skupinami, opredeliti njihove tržne preference in potrebe, da se razvijejo prilagojeni poslovni načrti, ki bodo zagotavljali najboljši možni razvoj turizma za starejše v EU s ponudbo tako za skupine kot tudi za posameznike; poudarja tudi, da je treba opredeliti različne ovire, s katerimi se lahko srečajo starejši turisti (na primer jezik, dostopnost informacij, organizacijske težave, diskriminacija na podlagi starosti, razpoložljivost zdravstvenega varstva in nujne pomoči, potovalno zavarovanje itd.), in predlagati načine in sredstva za premagovanje teh ovir;
2. poudarja, da je zelo pomembno, da se v prihodnosti za turizem za starejše uporablja enotna starostno obdobje ali enotna opredelitev, da se bodo lahko izvajali spremljanje in primerjalne študije za **optimalno izkoriščanje** potenciala tega rastočega tržnega segmenta;
3. poudarja, da je nujen obsežen začetni trg ali izhodišče (tj. njegova uvedba) za **širokopasovni internet** v vsej Evropi, da zainteresirane regije dobijo vse možnosti za razvoj **in izvajanje** strateško trajnostne (turistične) konkurenčne prednosti. Zlasti mala in srednjevelika turistična podjetja imajo lahko od tega **koristi**;
4. poziva Komisijo, naj turizmu za starejše nameni pomembno mesto v **digitalni agendi za Evropo** kot mehanizmu za zapolnitev digitalne vrzeli;
5. meni, da turizem za starejše zahteva celostni pristop. Zlasti morajo lokalne in regionalne oblasti predvideti **medsektorski pristop** in vključiti različne organizacije, ki so na primer dejavne na področju zdravstva, fizične dostopnosti ali prometa;
6. priznava, da je pomembno, da se vzpostavi **evropska baza podatkov**, ki bo vsebovala podatke o kapitalno močni skupini starejših, ki so večinoma samostojni. Znotraj tega sistematičnega okvira se lahko izdelajo analize in kazalniki za učinkovit odgovor na vprašanje, kaj rastoč trg starejših pomeni za ponudbo izvajalcev turističnih storitev v zvezi s turističnimi destinacijami, prevoznimi podjetji, znamenitostmi, nastanitvenimi zmogljivostmi, storitvami trgovine na drobno ter ponudniki informacij in mediji, ki turistom posredujejo zamisli in znanje, ki lahko pomembno obogatijo turistično izkušnjo posameznika. Glede na rast turizma za starejše bo ta baza podatkov vse pomembnejša;

7. opozarja na cilje EU za področje turizma iz leta 2010 ⁽¹⁾ za spodbujanje „trajnostnega, odgovornega in kakovostnega turizma“ ter s tem povezane možnosti zaposlovanja in družbenega razvoja v EU;
8. poziva Evropsko komisijo, naj po opravljeni oceni potreb lokalnih in regionalnih oblasti v evropskih strukturnih in investicijskih skladih nameni več prostora za turistični razvoj. Poleg tega lahko Komisija zagotovi finančno pomoč z nadaljevanjem programa Calypso, namenjanjem posebne pozornosti turističnim podjetjem v okviru sredstev za COSME in vzpostavitvijo sklada Erasmus+ za starejše. Glede na potencial zaposlovanja, ki ga ponuja ta panoga, bi morala promocija turizma – tudi v povezavi z MSP – postati prednostna naloga večletnega okvira za obdobje po letu 2021;
9. poudarja, da je dostopnost temeljnega pomena za zagotavljanje brezhibnega poteka vsakršne turistične dejavnosti, zlasti za starejše, za katere je dostop do turističnih destinacij in znamenitosti (hotelov, zdravilišč itd.) s trajnostnim, udobnim in cenovno dostopnim prevozom, prilagojenim potrebam različnih starostnih skupin turistov, predpogoj za to, da bodo sploh potovali. Zato bi bilo priporočljivo, da se vključijo ponudniki prevoza, kot so letalske družbe, ladijski, avtobusni in železniški prevozniki ter družbe za križarjenje, da se vzpostavi sodelovanje med njimi in zagotovi intermodalnost med različnimi načini prevoza, da bodo starejši lahko zlahka in udobno prispeli v svojo turistično destinacijo, tudi v oddaljenih regijah;
10. v tem okviru podpira predlog medskupine Evropskega parlamenta za razvoj evropskega turizma, da se leto 2018 razglasi za **evropsko leto turizma**. Pri tem je treba posebno pozornost nameniti ustanovam za starejše in spodbujanju turizma v nizki in srednji sezoni;
11. poudarja, da je turizem zaradi prihodkov in možnosti zaposlovanja zelo pomembna panoga za mnoge evropske regije in za nekatere regije nepogrešljiv pri krepitvi in utrditvi konkurenčne prednosti. Turizem ima pomemben potencial za rast ter je neposredno in posredno povezan s številnimi gospodarskimi, družbenimi in kulturnimi panogami. Turizem je pogosto gonilo za razvoj in rast konkurenčnosti regij na celostni, strateški in trajnostni način. Pri tem imajo lokalne in regionalne oblasti ključno vlogo. Zato je tudi izjemno pomembno, da se s spodbujanjem lokalnega in regionalnega sodelovanja na evropski ravni optimalno izkoriščajo njihovo znanje in izkušnje;
12. ponavlja, da starejši pomembno prispevajo k evropskem turizmu in predstavljajo izjemen tržni potencial. Poleg tega imajo Evropejci, starejši od 65 let, kupno moč v višini več kot 3 000 milijard EUR, število oseb s starostnimi okvarami pa se bo povečalo z 68 milijonov leta 2005 na 84 milijonov leta 2020. Trenutno je več kot 128 milijonov državljanov v Evropski uniji starih med 55 in 80 let, kar je približno 25 % celotnega prebivalstva. 41 % evropskih državljanov iz 28 držav članic še nikoli ni potovalo zunaj svoje države in 7 od 10 starejših se odloča izključno za domača potovanja;
13. ugotavlja, da ima demografski razvoj pomembne posledice za povpraševanje po turističnih storitvah in posledično za trg dela. Turistična panoga se je izkazala za veliko bolj odporno na zunanje pretese in krize, kot je bilo pričakovati. V sedanjih gospodarskih razmerah so izdatki za rekreacijo in turizem precejšnji. Turizem je zelo delovno intenzivna panoga, pomembno prispeva k zaposlovanju in socialnemu razvoju ter si zasluži več pozornosti v naslednjem večletnem okviru;
14. opozarja, da se turizem sooča s številnimi izzivi, kot so: (a) demografske spremembe, (b) digitalna tehnologija in (c) pestrost turistične ponudbe. Zaradi svetovne konkurence so se konvencionalne strategije trženja nadomestile s strategijami, ki omogočajo lažji in prožnejši dostop turistov do ponujenih storitev;
15. izraža prepričanje, da so pri razvoju turizma za starejše osrednjega pomena visoka kakovost, trajnost, nenehne inovacije in dobro usposobljen kader;

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:52010DC0352>.

16. zato predlaga, da se v okviru regionalnih operativnih programov opredeli nacionalni in regionalni pomen demografskih izzivov. Ti programi se med drugim nanašajo na konkurenčnost MSP, zaposlovanje in trg dela ter socialno vključevanje. To je pomembno v boju proti sezonski brezposelnosti in pri izkoriščanju učinka vzvoda delovnih mest v turizmu;

17. ugotavlja, da bi morali snovalci politik pri podaljšanju lokalne in regionalne turistične sezone za posebne starostne skupine in poleg teh skupin nameniti pozornost tudi skupinam, ki jih družijo enaki interesi, kot so kulturna dediščina, zgodovina, izobrazba, religija, šport in rekreacija;

18. ugotavlja, da zdravstveni turizem predstavlja vse večji segment turistične panoge EU, in meni, da je njegovi dve razsežnosti (medicinski in zdraviliški turizem) treba podpreti. Zlasti z regionalne perspektive je izredno pomembno, da se spodbuja konkurenčnost in da evropske destinacije postanejo destinacije z vrhunsko zdravstveno ponudbo z visoko dodano vrednostjo. Zdravstveni turizem postaja najhitreje rastoči tržni segment turistične panoge, zlasti med starejšimi, za katere je zdravstvena oskrba eden od glavnih razlogov za potovanje;

19. je prepričan, da izboljšanje digitalne tehnologije za hitrejši dostop do IKT služi več ciljem, med drugim turizmu za starejše, in ga je mogoče povezati s pomembnimi prednostnimi nalogami EU. Olajšanje dostopa do tehnološke infrastrukture bo pomembno prispevalo k izkoriščanju razpoložljive kupne moči. Trenutno je ta večinoma v rokah starejših od 50 let (ekonomski potencial gospodarstva starejših);

20. poudarja pomen kulinaričnega turizma za ustvarjanje trajnih delovnih mest, regionalno rast in kohezijo, saj izdatki za hrano predstavljajo več kot tretjino turističnih izdatkov;

21. priporoča regionalnim in lokalnim oblastem, naj v okviru operativnih programov namenijo posebno pozornost naslednjim ukrepom: svoji udeležbi, spodbujanju javno-zasebnih partnerstev, izgradnji mrež in spodbujanju razvoja turizma za starejše. Komunikacijske dejavnosti za ozaveščanje o tržnem potencialu turizma za starejše je treba zato uvrstiti tudi visoko na dnevni red lokalnih in regionalnih oblasti;

22. ugotavlja, da trg turizma za starejše ni homogen. Nasprotno, starejši so heterogena skupina posameznikov z različnimi potrebami, interesi in pričakovanji. Zanje obstaja nevarnost socialne izolacije; turizem starejšim nudi možnost za navezovanje novih socialnih stikov. Raziskave so pokazale, da so starejši, ki se udeležujejo v turističnih dejavnostih, ne le boljšega zdravja in zato manj odvisni od zdravstveno negovalnih storitev, ampak tudi dejavno izbirajo destinacije, da bi izkoristili kakovostne zdravstvene storitve in storitve socialnega varstva;

23. priporoča, naj se nadaljuje povezava z evropskim partnerstvom za inovacije za aktivno in zdravo staranje v zvezi s spodbujanjem mobilnosti, varnosti, dostopnosti javnih prostorov, zdravstva in socialnega varstva;

24. spominja institucije EU in države članice, da imajo lokalne in regionalne oblasti veliko vlogo pri usklajevanju sektorskih politik, kot so promet, varstvo, urbanistično načrtovanje in razvoj podeželja. Ti sektorji po drugi strani neposredno in posredno vplivajo na lokalni turizem, ki ga sestavljajo mala in srednje velika družinska podjetja;

25. se strinja, da morajo lokalne oblasti izkoristiti možnosti, ki jih ponuja turizem za razvoj „pametnih“ mest, in da se je treba opreti na individualne kompetence MSP ter jih podpreti. V okviru te podpore so različne dejavnosti lahko usmerjene v povečanje ozaveščenosti. Pri tem je treba pozornost nameniti povečanju zmogljivosti za obveščanje o možnostih financiranja, usklajevanju partnerstev pri evropskih projektih, na primer s programi tesnega medinstitucionalnega sodelovanja, in ustanavljanju skupnih podjetij na podlagi lokalnih in regionalnih primerov dobre prakse na področju lažjega dostopa do informacij, prometne infrastrukture in izdelkov, prilagojenih potrebam vseh starostnih skupin;

26. poziva nosilce političnega odločanja, naj ustvarijo potrebne pogoje, da bo turistični sektor lahko:

— ustvaril cenovno dostopne in raznovrstne turistične storitve,

- zbral primere dobre prakse med organizacijami starejših in jih razširil, na primer z vzpostavitvijo programov izmenjave za starejše,
- razvil cenovno dostopne turistične produkte za starejše,
- podprl mala in srednjevelika podjetja na področju turizma pri sooblikovanju in skupnem trženju turistične ponudbe v svoji okolici,
- dal spodbude za olajšanje čezmejnih potovanj za starejše,
- spoštoval načelo subsidiarnosti v skladu s členom 195 PDEU, ki določa, da ima EU na področju turizma le podporno pristojnost.

27. ugotavlja, da sistemi rezervacij, družbeni mediji in elektronske tržnice predstavljajo le nekaj primerov iz poplave turističnih aplikacij, ki so na voljo na internetu. Tudi lokalni organi se lahko odločijo za uporabo sodobne komunikacijske tehnologije, na primer iskalnikov, ki uporabnikom zagotavljajo preglednost, tako da se lahko starejši seznanijo s tem, kakšno kakovost lahko pričakujejo za kakšno ceno. Vsi starejši niso seznanjeni z delovanjem spletnih sistemov rezervacij in spletnih mest za ocenjevanje storitev. Zaradi digitalnega razkoraka se starejši včasih bolj zanašajo na tradicionalne načine rezervacij in osebni stik, na primer s potovalnimi agencijami. Da bi starejšim generacijam omogočili uporabo digitalnih pripomočkov, bi lahko na primer lokalni in regionalni organi organizirali ustrezne tečaje za starejše;

28. meni, da socialni stiki lahko pomagajo starejšim, da ostanejo samostojni in aktivni na delovnem mestu ali v skupnosti. To se lahko doseže s spodbujanjem gojenja socialne mreže in sodelovanja deležnikov (na primer raziskovalnih centrov in institucij, zasebnih podjetij na področju IT, civilne družbe, lokalne skupnosti itd.) pri snovanju in razvoju tehnoloških vmesnikov in univerzalnega koncepta za skupnosti, prijazne starejšim;

29. se zaveda, da so se med deležniki močno razširile digitalne interakcije, in poudarja pomen evropske baze podatkov. Da bi čim bolj izkoristili obstoječe instrumente, bi lahko podatkovno bazo o turizmu starejših zagotovila virtualna opazovalnica turizma (*Virtual Tourism Observatory*), pri čemer pa je treba še določiti, kdo bo razvil model in kdo bo zbiral podatke, na katerih bodo temeljili kazalniki;

30. opozarja, da se je zaradi vrtoglavih stroškov zdravstvenega varstva povečalo zanimanje za temo staranja in **sklepanje medsektorskih partnerstev**. Tako lahko načrt za e-zdravje posebej ugodno vpliva na razvoj turizma za starejše. Starejši pogosto kot drugi najpogostejši razlog za to, da ne potujejo, navajajo zdravje. Če bi starejši imeli (elektronski) dostop do visokokakovostnega zdravstvenega varstva zunaj kraja prebivanja, bi to lahko zmanjšalo ali razblinilo njihove bojazni. Tako bi morda svoj prosti čas preživljali bolj drzno. Potovanje na območje z ugodnejšim podnebjem in pridobivanje novih izkušenj lahko hkrati prekine rutino in ugodno vpliva na zdravje;

31. poudarja pomen direktive o čezmejnem zdravstvenem varstvu in poziva regionalne in nacionalne oblasti, naj izboljšajo dostop do informacij o zdravstvenih storitvah za starejše v tujini, da bodo ti lahko preudarno izbrali postopke zdravljenja in oskrbe ter potovali znotraj EU, ne da bi pri tem skrbeli zaradi zdravja;

32. priporoča, naj se izboljša mobilnost, izvajajo pobude za varnost in izboljša splošna dostopnost javnih prostorov za vse starostne skupine. Izjemno pomembno je, da se trdno povežeta turizem za starejše ter evropsko partnerstvo za inovacije za aktivno in zdravo staranje;

33. podpira zamisel o uvedbi evropske konvencije županov o demografskih spremembah in poziva k temu, da se turizem prizna kot pomembno področje politike, ki lahko spodbuja inovacije, zdravo in aktivno življenje ter medgeneracijsko solidarnost.

V Bruslju, 10. februarja 2016

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

Mnenje Evropskega odbora regij – Inovacije in posodobitev podeželskega gospodarstva

(2016/C 120/04)

Poročevalec: Randel LÄNTS (EE/PES), član mestnega sveta Viljandija

I. OZADJE

1. Strategija Evropa 2020 opredeljuje mesta kot glavna gonila gospodarske rasti. Toda ciljev strategije ne bo mogoče doseči in tudi teritorialne kohezije ne bo mogoče ohraniti, če se ne bo izkoristil celoten potencial, torej tudi potencial, ki ga ponuja podeželje.
2. Podeželje in pretežno podeželske regije predstavljajo 91 % območja EU, na katerem živi 60 % prebivalstva EU, na njem se ustvari 43 % bruto dodane vrednosti in nahaja 56 % vseh delovnih mest v EU.
3. Življenje na podeželju se ponaša z bogato kulturno, arhitekturno, naravno, družbeno, kulinarično in gospodarsko dediščino. Zato je podeželje zelo pomembno za nove politične pristope, namenjene spodbujanju trajnostnega razvoja in teritorialne kohezije.
4. Mnoga podeželska območja v Evropski uniji se soočajo s podobnimi problemi: težavnim fizičnim dostopom, veliko oddaljenostjo od središč odločanja in raziskav kakor tudi od izobraževalnih ustanov ter pomanjkljivo tehnološko infrastrukturo. Vse to še povečuje tehnološki razkorak. Stopnja delovne aktivnosti na podeželju je nižja in ustvari se manj delovnih mest. Hkrati ima podeželje celo vrsto prednosti: naravo, prijetno življenjsko okolje, manj onesnaženo okolje in še veliko več.
5. Treba pa je omeniti, da se podeželska območja lahko močno razlikujejo glede na svoje značilnosti in probleme. Nekatera se soočajo z odseljivanjem, staranjem, nizko gostoto in razpršenostjo prebivalstva, v drugih, ki so bliže mestom, pa se povečujejo pritiski zaradi naraščajočega povpraševanja po zazidljivih zemljiščih in demografskega razvoja. Na nekaterih podeželskih območjih zaradi zmanjševanja kmetijskih dejavnosti upada gospodarska rast, druga pa zaradi svojih naravnih danosti ali drugih pozitivnih lastnosti življenjskega okolja beležijo vse večji uspeh, ki ga prinašata turizem in/ali priseljevanje. Nekatera imajo sorazmerno dobro cestno omrežje ter dobro informacijsko in komunikacijsko infrastrukturo, druga pa so precej izolirana. Nekatera ležijo na celine, druga pa v otoških regijah, ki se morajo spoprijemati z ovirami, značilnimi za otoke. Skupna značilnost vseh podeželskih območij pa je, da je njihova stopnja razvoja nižja od stopnje razvoja EU in zlasti mestnih območij ter da se njihov zaostanek še povečuje.
6. Evropska zakonodaja vsekakor priznava različne vrste podeželskih območij, kot so gorska in redko poseljena območja, ki zahtevajo usmerjen pristop, s katerim se hkrati upoštevajo njihove omejitve in možnosti za razvoj.
7. Ohranjanje kakovostnih javnih in zasebnih storitev pogosto zahteva velika politična, državljanska in finančna prizadevanja ter več solidarnosti med mesti in podeželjem. Hkrati je lahko razvoj javnih storitev ali produktov nov podjetniški izziv. S pogoji za oddajo javnih naročil se lahko na primer podjetja spodbudijo k iskanju inovativnih rešitev in podobno.
8. Sredstva, ki so na voljo v okviru skupne kmetijske politike, so se v primerjavi s prejšnjim obdobjem zmanjšala za 11,1 %. Da bi izravnale to razliko, se je že 11 držav članic odločilo prenesti sredstva s prvega stebra na drugega, pet držav članic, med njimi štiri srednje- in vzhodnoevropske države, ki prejemajo neposredna plačila, ki so pod povprečjem EU, pa se je odločilo storiti ravno obratno. Toda ta sredstva so kot doslej bolj usmerjena v doseganje dohodkov kot pa v posodobitev in spodbujanje podeželskih območij.

9. Resnične politike razvoja podeželja si brez upoštevanja vseh udeleženih akterjev ni mogoče predstavljati. Evropske institucije, države članice ter regionalne in lokalne oblasti bi morale v programih za razvoj podeželja ustrezno upoštevati socialno vključevanje, boj proti revščini in spodbujanje gospodarske rasti na podeželju. Zaradi zmanjševanja virov lokalne in regionalne oblasti zelo težko financirajo te prednostne naloge.

10. Za program LEADER je predvidenih zgolj 6 % sredstev iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), kar v nekaterih državah članicah morebiti ne bo dovolj za ponovno spodbuditev naložb. Toda s programom LEADER je bilo od leta 1991 ustvarjenih 150 000 delovnih mest; ta program je pomemben instrument, ki spodbuja zaposlovanje in s tem pomaga ohranjati in krepiti socialno-ekonomsko tkivo na podeželju.

11. Poleg povečanja sredstev bi bilo treba tudi razširiti področje, ki ga zajema lokalni razvoj, in vanj vključiti vse projekte za spodbujanje gospodarskega in družbenega razvoja na podeželju. Podpreti bi bilo treba sodelovanje med malimi proizvajalci, da se povečajo njihove proizvodne zmogljivosti in zmogljivost lokalnih trgov, odpravijo problemi zaradi kratkih dobavnih verig ter spodbujata razvoj proizvodov in skupno trženje. Tovrstni ukrepi lahko poleg tega zagotovijo podporo za tesnejše sodelovanje z regionalnimi ustanovami za splošno in poklicno izobraževanje, mreže v okviru programa LEADER in druge oblike sodelovanja na licu mesta.

12. GD Evropske komisije za regionalno in mestno politiko je v študiji o podpori lokalnega razvoja v okviru kohezijske politike, primerih dobre prakse in prihodnjih političnih opcijah priporočil uvedbo platforme za usklajevanje lokalnega razvoja, katere naloga bi bila lokalno razsežnost razvoja vključiti v strategijo Evropa 2020. Platforma naj bi se ukvarjala s poenostavitvijo postopkov in preučila, ali so različne sektorske politike usklajene. V praksi naj bi platforma delovala kot medresorska delovna skupina Komisije, v kateri bi po možnosti lahko sodelovali tudi predstavniki drugih institucij EU.

13. Številne študije kažejo, da mreže za razvoj podeželja čedalje več in pomembno prispevajo k razvoju podeželskih skupnosti in spodbujanju inovacij na teh območjih, saj lahko zagotavljajo svetovanje in informacije za razvoj ustvarjalnih rešitev, s katerimi je mogoče obravnavati lokalna vprašanja, izmenjevati spoznanja in pozitivne izkušnje med člani ter poiskati vire financiranja. S tega vidika Odbor podpira vzpostavitev Evropske mreže za razvoj podeželja in mreže Evropskega partnerstva za inovacije iz členov 52 in 53 Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta.

14. V programskem obdobju 2007–2013 je bilo za financiranje razvoja podeželja namenjenih 91 milijard EUR iz sklada EKSRP in 85 milijard EUR iz drugih strukturnih skladov. V središču nove uredbe o Evropskem skladu za regionalni razvoj (ESRR) pa so predvsem mesta; podeželje sploh ni omenjeno. Tako se zastavlja vprašanje, katere resnične možnosti sploh še ostajajo za sofinanciranje razvojnih projektov na podeželju s sredstvi iz drugih strukturnih skladov (predvsem ESRR in ESS), če poleg tega upoštevamo, da je večina ukrepov, ki so predvideni v uredbi o EKSRP, usmerjenih v kmetijstvo.

15. Razmisliti je treba tudi o vprašanju povezanosti med skladi in območja z nizko gostoto prebivalstva ter hudimi in stalnimi demografskimi problemi podpreti s posebnimi ukrepi financiranja.

16. Pred kratkim opravljen pregled izvajanja operativnih programov kaže, da je trenutno le 22,6 milijarde EUR sredstev ESRR namenjenih podeželju, to pa je le 11 % celotnega proračuna ESRR.

17. Treba je poudariti, da lahko evropska sredstva, ki so na voljo za teritorialno sodelovanje, prispevajo k združevanju kadrovskih in tehničnih virov na čezmejnih območjih in tako spodbudijo razvoj podeželja na obmejnih območjih.

18. Evropska komisija in Evropska investicijska banka sta 23. marca 2015 predstavili model jamstvenega sklada za kmetijstvo, s katerim naj bi izboljšali dostop do posojil na podeželju, tako da bi lahko kmeti in drugi akterji na podeželskih območjih lažje prišli do njih.

19. Upadanje števila prebivalcev in odseljavanje mladih v srednje velika ali velika mesta je v vsej Evropi resen problem. Glavni razlogi za odseljavanje so pomanjkanje delovnih mest, nizke plače in nizka privlačnost podeželja. Hkrati pa se podjetniki na podeželju pritožujejo, da ne morejo dobiti nove, kvalificirane delovne sile. Zato je treba naglo izboljšati poklicno izobraževanje na podeželju, in sicer tako osnovno kot tudi nadaljnje poklicno izobraževanje.

20. Pomembno je, da se izobraževanje na področjih, kjer obstajajo potrebe, ponudi prožno in hitro ter v obsegu, ki ga določena regija potrebuje. Gotovo je težje ponujati poklicno izobraževanje na podeželju kot pa v mestih, saj dijaki stanujejo na različnih koncih, pa tudi potrebe so različne. Eden od najenostavnejših načinov za pritegnitev izobraževalnih ustanov in podjetij k sodelovanju je delo s pripravniki, ki pa so brez podpore od zunaj za mala podjetja lahko preveliko breme. Razmisliti je treba o načrtih za podporo podjetjem, ki zaposlujejo pripravnike, jim dajo dostojno plačilo in ponudijo resnične možnosti za dolgoročno zaposlitev. Regionalnim ustanovam za poklicno in drugo izobraževanje bi bilo treba zagotoviti obsežna sredstva ter jim naložiti jasne naloge glede nadaljnega izobraževanja in prešolanja. Poleg tega je civilna družba na nekaterih območjih pripomogla k ustanavljanju potrebnih institucij in te izkušnje je treba deliti z drugimi območji.

21. Pomen gozdarstva za podeželski prostor in podeželsko gospodarstvo se je povečal zahvaljujoč naglemu tehnološkemu razvoju. Danes predstavlja gozdarstvo veliko več kot le surovino – les. V gradbeništvu se uporablja predelan les, lesna vlakna pa se na primer uporabljajo v tekstilni, avtomobilski in celo živilski industriji.

22. Hitre telekomunikacijske mreže so odločilnega pomena za konkurenčnost in gospodarsko rast. Kakovostne digitalne storitve je namreč mogoče ponuditi le, če so na voljo hitre in zanesljive internetne povezave. Čeprav se je dostop do širokopasovnega omrežja v EU v zadnjih letih precej izboljšal in je na marsikaterem območju zdaj na voljo potrebna infrastruktura, pa nekatera še vedno močno zaostajajo. Prav tako statistični podatki o pokritosti ne prikazujejo vedno kakovosti širokopasovnih storitev na podeželju. V skladu s cilji iz evropske digitalne agende 2020 si je treba prizadevati za enako zmogljivost na celotnem ozemlju EU. Tukaj so razlike med mesti in podeželjem še posebej očitne. Na nekaterih območjih, na katerih je osnovni dostop omogočen, pa morajo končni uporabniki za povezavo vložiti še veliko dodatnega denarja in to iz lastnega žepa. Zato si je treba še naprej prizadevati za razvoj virtualnega trga, izboljšanje dostopa do storitev digitalne komunikacije po ugodnih cenah in razvoj spletnih storitev na podeželju.

23. Poleg zagotavljanja infrastrukture je treba poskrbeti, da bodo državljani in podjetja ponujene storitve ustrezno uporabljali. Študije kažejo, da večina te možnosti izkorišča le v omejenem obsegu, tudi če je dostop do interneta odličen. Izobraževanje in seznanjanje z različnimi možnostmi uporabe, zlasti z uporabo IKT pri razvoju produktov v malih podjetjih, bi lahko bila priložnost za podeželje.

24. Zasnovano pametnih mest danes običajno povezujemo z velikimi mesti, kjer se odvijajo spremembe in kjer se iščejo možnosti za razvoj. Tudi za podeželska območja bi bilo smiselno, če bi se odločila za to zasnovano. Mesta in podeželja ne bi smeli dojemati kot nasprotje; med njima bi se morala razviti sinergija, ki jo lahko krepijo nove tehnologije in izvajanje na licu mesta. Da se izognemo nasprotju med mestom in podeželjem, bi bilo bolje uporabljati izraz pametne regije.

25. Skupna kmetijska politika usmerja kmetijstvo in njegovo pomembno vlogo v razvoju podeželja, ta pa je na regionalni ravni tesno povezan z razvojem kmetijstva. Čeprav podeželje ne pomeni nujno tudi kmetijstva, brez kmetijstva gotovo ni podeželja. Razvoj kmetijstva ne more potekati neodvisno od vsega ostalega, zato je treba še naprej zagotavljati usklajenost med pogoji in cilji kmetijstva na eni strani ter razvoja podeželja na drugi, tako da bo razvoj kmetijstva prispeval k dvigu življenjskega standarda podeželskega prebivalstva in zaposlenih v kmetijstvu ter tudi prebivalcev bližnjih mest.

26. Evropsko partnerstvo za inovacije z naslovom Kmetijska produktivnost in trajnost je nov pristop za odpravo šibkih točk, primanjkljajev in ovir, ki preprečujejo ali upočasnjujejo razvoj in trženje dobrih zamisli, ploda evropskih raziskav in inovacij. Poiskati je treba rešitve, zlasti glede premajhnega obsega naložb, zastarelih predpisov, pomanjkanja standardov in problemov, ki jih povzročata razdrobljenost trga.

27. Ker mnoga podeželska območja zaradi težke fizične dostopnosti ne morejo v celoti izkoriščati svojega gospodarskega potenciala, je treba pri javnem financiranju upoštevati tudi ustrezno povezavo podeželskih območij z mesti s hitrimi prometnimi povezavami, ki spoštujejo tudi okolje, prek katerega potekajo.

II. POLITIČNI PREDLOGI IN PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

28. meni, da je mogoče gospodarske, okoljske in socialne probleme, ki se pojavljajo v vseh regijah in zlasti na podeželju Evropske unije, odpraviti samo s celostnimi političnimi pristopi,

zato:

29. podpira novi skupni strateški okvir in Komisijo poziva, naj nadaljuje postopek poenostavitve pravil za strukturne sklade, da bo mogoče bolje načrtovati in upravljati razvoj podeželja;

30. meni, da je treba zagotoviti uspešnost in učinkovitost zakonodajnih določb, ki se nanašajo na povezovanje skladov, inovacije v kmetijskem in podeželskem sektorju ter sodelovalne pristope kot najbolj inovativne elemente reforme politike razvoja podeželja;

31. meni, da si je treba prizadevati za večjo diferenciacijo pristopov in vprašanja podeželja upoštevati na vseh političnih področjih EU, kot to trenutno velja za mesta;

32. opozarja, da ukrepi varčevanja in splošno krčenje sredstev za kmetijstvo in razvoj podeželja ogrožajo preživetje podeželja, zato so v nasprotju z načelom teritorialne kohezije v EU;

33. Komisijo poziva k boljši podpori podeželskih območij, ki so morala z velikimi napori spremeniti svoj ekonomski model, na primer s prehodom od kmetijstva k turizmu;

34. meni, da je treba povečati celotno finančno podporo EU, namenjeno razvoju podeželja, da se izravna vse večja koncentracija kmetijske proizvodnje, ki povzročata velike regionalne razlike, in da se omejijo prenosi z drugega na prvi steber;

35. meni, da je treba razmisliti o tem, da se pri vmesnem pregledu večletnega finančnega okvira v programskem obdobju 2014–2020 več sredstev EU nameni lokalnemu razvoju;

36. glede na to, da se sedaj priznava pomen, ki ga ima spodbujanje razvoja podeželja, poziva k temu, da se pobudi LEADER zagotovi več kot 5-odstotni minimalni delež skupnega prispevka iz EKSRP;

37. meni, da je treba posebno pozornost nameniti programom za oživitev ali razvoj redko poseljenih občin ali občin, izpostavljenih depopulaciji, ter programom, ki promovirajo njihovo zgodovinsko ali kulturno dediščino v turistične namene;

38. podpira zahtevo, ki sta jo na Komisijo naslovila združenje Evropsko gibanje za podeželje (Mouvement Européen de la Ruralité – M.E.R.) in razširjena medskupina Evropskega parlamenta za podeželje, gorske regije in oddaljena območja, naj pripravi belo knjigo, ki bo lahko izhodišče za politiko razvoja podeželja po letu 2020;

39. izrecno podpira platformo za usklajevanje na področju lokalnega razvoja, ki naj bi jo vzpostavila Komisija;
40. poudarja pomen podeželja kot središča razvoja in inovacij, ki prispeva k uresničevanju strategije Evropa 2020;
41. meni, da je treba v ESRR jasno priznati dodano vrednost sodelovanja med mestnimi in podeželskimi območji ter zagotoviti večje upoštevanje funkcionalnega vidika podeželja, da se v celoti izkoristi potencial tovrstnega sodelovanja in da bi lahko ta funkcionalna območja bistveno prispevala k teritorialni koheziji;
42. nasprotuje načelu makroekonomskega pogojevanja pri dodeljevanju sredstev EU, saj je treba upoštevati tudi družbene in okoljske kazalnike;
43. meni, da je treba posebno pozornost nameniti inovativnim pristopom na podeželju, saj so ti lahko vzor za druge regije in območja;
44. meni, da je treba sredstva EIB, programe za inovacije v kmetijstvu in znanstvene raziskave usmeriti predvsem na območja z živinorejo in naravnimi ovirami, kot so gorska območja, pa tudi na male družinske kmetije, pri čemer je treba tudi iskati rešitve za socialne probleme, da bo mogoče ohraniti trajnostno kmetijstvo v vseh regijah in zavarovati podeželske skupnosti, s tem pa zmanjšati razlike med regijami;
45. poudarja pomen, ki ga ima partnerstvo za inovacije za posodobitev gospodarstva na podeželju, zlasti v delu, v katerem se predlaga vzpostavitev tesnejše povezave med kmetijsko in raziskovalno politiko, med raziskovalci in kmetovalci. V tem pogledu je treba v celoti izkoristiti ukrepe iz Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v podporo prioriteti „pospeševanje prenosa znanja ter inovacij v kmetijstvu, gozdarstvu in na podeželskih območjih“;
46. poziva k temu, da se na evropski ravni pripravijo primerne smernice za opredelitev funkcij in nalog različnih nacionalnih podeželskih mrež ter tudi načinov pomoči pri izvajanju njihovih načrtov za razvoj podeželja;
47. meni, da si je treba prizadevati za boljše usklajevanje inovacijske politike na ravni EU;
48. izraža jasno kritiko, ker podeželje ni med glavnimi ciljnimi skupinami v partnerstvu Evropske komisije za inovacije v lokalnem razvoju (pametna mesta in skupnosti);
49. izraža obžalovanje zaradi rezultatov vmesnega poročila o izvajanju operativnih programov, ki opozarjajo na to, da je trenutno le 11 % sredstev ESRR namenjenih podeželju;
50. meni, da je treba posodobiti poklicno izobraževanje na podeželju ter ga prilagoditi globalnim konkurenčnim pogojem ter potrebam lokalnih podjetij;
51. meni, da je treba del sredstev ESS dodeliti poklicnemu izobraževanju na podeželskih območjih in ga še naprej razvijati;
52. poziva Komisijo, države članice ter njihove pristojne lokalne in regionalne oblasti k spodbujanju sodelovanja med podjetji in regionalnimi ustanovami za poklicno in splošno izobraževanje, vključno z zagotavljanjem lažjega razvoja centrov za podporo inovacijam v kmetijstvu na podlagi nekaterih že preverjenih rešitev v drugih državah članicah;
53. ponavlja, da je nujno celotno družbo ozaveščati o pomenu ohranjanja podeželskih območij za splošno javnost ⁽¹⁾, posledično pa tudi zagotavljati izvajanje osnovnih javnih storitev na področju izobraževanja, zdravstva in sociale za prebivalstvo na podeželskih območjih;

⁽¹⁾ NAT-VI/029.

-
54. meni, da je treba pripraviti ukrepe za spodbuditev razvoja produktov v malih podjetjih in za odpravo ovir na trgu ter spodbujati lokalno potrošnjo in kratke dobavne verige kmetijsko-živilskih proizvodov;
55. poziva k okrepljenim prizadevanjem za zagotovitev hitre internetne povezave na podeželju, in sicer s pomočjo omrežij za dostop nove generacije, ki spodbujajo izvajanje evropske digitalne agende 2020;
56. poudarja, da je treba izboljšati osnovno poznavanje IKT.

V Bruslju, 10. februarja 2016

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

Mnenje Evropskega odbora regij – Kazalniki teritorialnega razvoja – več kot le BDP

(2016/C 120/05)

Poročevalka: Catuscia MARINI (IT/PES), predsednica dežele Umbrije**POLITIČNA PRIPOROČILA**

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Politična razprava o kazalnikih, ki so več kot le BDP

1. priznava pomen strateškega pristopa pri oblikovanju politike, ki opredeljuje skupne cilje, temelječe na skupnih vrednotah, in določa ukrepe za doseganje skupaj zastavljenih ciljev. Na ta način ne bosta zamujeni priložnosti, ki jih nudita vmesni pregled strategije Evropa 2020 in pregled finančnega okvira za obdobje 2014–2020, ki bi lahko pripomogla k bistvenemu izboljšanju strukture upravljanja tako, da bodo vključene vse ravni upravljanja;
2. meni, da je pristop k javni politiki, ki temelji na dokazih ter predvideva in meri učinke političnih izbir, ključen za javno podporo usklajenim političnim odločitvam;
3. upošteva, da razprava o merjenju napredka v naših družbah, poudarja tesno povezanost med merjenjem, dojetjem in ukrepanjem ter pri tem opozarja, da je treba ukrepe izbirati na podlagi splošnih družbenih vrednot in s pogledom, usmerjenim v prihodnost;
4. poudarja, da ukrepi in cilji, izraženi s kazalniki, ne morejo nadomestiti prave in jasno izražene politične strategije, zato ostajajo le sredstvo oziroma orodje za izvajanje strateških ciljev;
5. meni, da je zato razprava o kazalnikih teritorialnega razvoja, ki so več kot le BDP, politična, in da je treba najprej na participativni in demokratični podlagi pojasniti, kaj pomenijo strateški cilji za sedanje in prihodnje generacije, ki jih s političnimi ukrepi podpirajo posamezne oblasti;
6. v tem kontekstu je prepričan, da je treba še izboljšati sedanje metodologije, ki se uporabljajo za usmerjanje politike na ravni EU, da bi pridobili bolj posodobljene in celovite podatke, ki bolje odražajo dejanske razmere, ter opredeliti ustrezno in enotno metodo vključevanja ekonomskih, socialnih in okoljskih vidikov v analizo stanja;
7. poudarja, da je treba vse ravni upravljanja v Evropski uniji vključiti v razpravo o prihodnjih primerjalnih analizah, ki ne upoštevajo le BDP, da se dosežeta trajnostni razvoj in kohezija v Evropski uniji;
8. poudarja pomen skrbne proučitve potreb, možnosti in posledic v zvezi z razvojem dodatnih referenčnih meril, kazalnikov in metod, ki so že preizkušeni na teritorialni ravni; meni, da je dovolj časa za tovrstno temeljito analizo, ki bo prispevala k razpravam o naslednjem programskem obdobju;
9. poudarja, da se je treba v Evropi soočiti z vse večjimi teritorialnimi razlikami, med drugim kar zadeva javne in zasebne naložbe, inovacije, digitalne storitve, produktivnost, zaposlovanje, revščino, socialno blaginjo, demografski razvoj in teritorialno razporeditev prebivalstva, ter Evropsko komisijo poziva, naj te razlike upošteva pri ocenjevanju politik EU ter snovanju novih instrumentov politike;
10. v zvezi s tem poudarja, da bi OR lahko sodeloval v razpravi, v kateri bi posredoval stališča lokalnih in regionalnih oblasti ter veliko prispeval k opredelitvi metode, ki bi uravnotežila ekonomske, socialne in okoljske informacije ter bi bila kot referenca za odločitve glede financiranja morda izjemno pomembna za lokalne in regionalne oblasti;

11. v zvezi s programskim obdobjem po letu 2020 predlaga, naj Evropska komisija čim prej začne poglobljeno razpravo z lokalnimi in regionalnimi oblastmi o prihodnjih ciljnih politikah ter o potrebnih kazalnikih za merjenje napredka; Komisijo poziva tudi, naj na podlagi sporočila iz leta 2009 in upošteva najnovejši razvoj predloži načrt za kazalnike, ki so več kot le BDP;

Metoda, ki bo dopolnjevala BDP pri usmerjanju politike EU

12. priznava pomen bruto domačega proizvoda (BDP), ki je preprost, enostaven in linearen kazalnik z jasno metodologijo in ki omogoča primerjavo številnih pomembnih makroekonomskih ukrepov skozi čas ter med državami in regijami, zaradi česar je uporabno orodje za dodeljevanje virov;

13. vendar poudarja, da BDP ni natančno merilo sposobnosti družbe za spopadanje s problemi, kot so podnebne spremembe, učinkovita raba virov, konkurenčnost regij, kakovost življenja, staranje prebivalstva, socialna vključenost, geografske posebnosti, porazdelitev dohodka ter geografska razporeditev sredstev in dejavnikov gospodarske rasti, ter dodaja, da so ti vidiki izjemno pomembni za državljane, kakor opažajo njihovi lokalni in regionalni predstavniki;

14. zato pozdravlja številne pobude na mednarodni, nacionalni, regionalni in lokalni ravni za opredelitev kazalnikov za merjenje napredka, ki ne upoštevajo le BDP in s katerimi je mogoče razviti skupne kazalnike EU za prikazovanje stanja v državah članicah, tudi na lokalni in regionalni ravni;

15. po zgledu Združenih narodov in njihovega Programa za razvoj želi med drugim spomniti na alternativno uporabo indeksa človekovega razvoja, ki lahko s kazalniki dolgega in zdravega življenja, izobrazbe in dostojnega življenjskega standarda pomeni metodološki prispevek, prilagojen okviru EU;

16. priznava izjemen napredek Eurostata pri merjenju napredka, ki ni povezan le z BDP, na področjih, kot so kakovost življenja, gospodinjstva in trajnostno okolje;

17. ugotavlja, da nimajo vse regije in mesta potrebnih kompetenc, virov in upravnih zmogljivosti za določanje ciljev, in predlaga sprejetje rešitev, vključno z bolj kakovostnim pristopom „pot do sprememb“, pri katerem bi bila smer sprememb – tj. ali regije in mesta pozitivno prispevajo k nacionalnim in evropskim ciljem – pomembnejša kot doseganje nekaterih ciljev. To bi lokalnim in regionalnim oblastem omogočilo napredek v tempu, ki ustreza njihovem potencialu in zmogljivostim;

18. vendar poudarja, da morajo biti kazalniki, ki naj bi jih uporabljale lokalne, regionalne, nacionalne in evropske oblasti pri pripravi in izvajanju politik EU ter merjenju napredka pri doseganju skupnih ciljev, enotni in dosledni;

19. opozarja, da niso vse vrste metodoloških pristopov, ki jih raziskovalci običajno razvrščajo v tri skupine metod – za nadomeščanje, prilagajanje in dopolnjevanje BDP –, enako primerne za vseevropsko metodo merjenja stanja in napredka na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, pri kateri se ne upošteva le BDP;

20. glede regionalne politike EU ponovno poudarja, da teritorialna kohezija dopolnjuje ekonomsko in socialno, zato je ni mogoče meriti samo z ekonomskim kazalnikom, se pa strinja z Evropsko komisijo, da nobena metoda, katere namen je nadomestiti BDP, tako da iz opazovanja izključi ekonomske kazalnike, ni primerna za merjenje napredka pri doseganju skupnih ciljev na enoten način;

21. predlaga, da OR tudi v prihodnje tesno sodeluje zlasti z OECD pri pobudah, kot je pobuda z naslovom Kakšno je življenje v vaši regiji?, ki so enostavno razumljivi instrumenti z bolj celovitim pristopom k merjenju napredka na lokalni in regionalni ravni, vendar v zvezi z večletno strategijo za Evropo nasprotuje pristopu k merjenju napredka, ki temelji na uvrščanju na lestvico na podlagi enega samega merila; v zvezi s tem opozarja, da so različne regije pokazale interes tudi za indeks boljšega življenja (Better Life Index) OECD, zlasti pa za kazalnike, ki so pri tem uporabljeni, saj kljub temu, da indeks ne omogoča merjenja razvoja regij, so njegovi rezultati pokazatelj kakovosti življenja prebivalstva, kar je lahko osnova za prihodnje opredelitev ciljev in strategij na lokalni in regionalni ravni;

22. meni, da bi metode za prilagoditev BDP, pri katerih se tradicionalna merila gospodarske uspešnosti dopolnijo z okoljskimi in socialnimi dejavniki, ki se ovrednotijo v denarju, lahko nadalje proučili za potrebe modeliranja ali simulacije ekonomskih, socialnih in okoljskih učinkov različnih političnih ukrepov, pri tem pa kot pomembno izhodišče upoštevali indeks družbenega napredka, ki se že uporablja v 40 državah;

23. meni, da je treba nujno pripraviti primerljive statistične podatke o lokalni in podlokalni ravni ter sedanjo klasifikacijo za mesta in podeželje, ki jo uporabljata OECD in Komisija, pretvoriti v kategorije Eurostata, ki so lahko na podlagi zanesljivih informacij s terena v pomoč pri pripravi in ocenjevanju politik EU;

24. poudarja, da ni na voljo dovolj kvantitativnih informacij o posameznih regijah EU s posebnimi teritorialnimi značilnostmi, zlasti geografskimi, okoljskimi, ekonomskimi in socialnimi, ki vplivajo na njihov razvoj, kar se nanaša predvsem na najbolj oddaljene regije; predlaga, naj Eurostat sprejme teritorialne kategorije, opredeljene v Pogodbi, kot so na primer najbolj oddaljene regije, in jih uporabi kot podlago za pripravo statistike, ki prispeva k prilagoditvi in ustreznosti politik in ukrepov EU s teritorialnega vidika;

25. pozdravlja delo Evropske komisije na področju prilagajanja BDP, pri čemer Komisija uporablja še posebej uspešno dopolnitev nacionalnih računov z okoljskimi in socialnimi vidiki, vendar izpostavlja s tem povezane teoretične težave in obsežne vire, ki so potrebni za izražanje socialnih vidikov v denarni vrednosti, zlasti ko gre za regionalne in občinske račune, ter poleg tega dvomi, da je mogoče rezultate tako zapletenega pristopa enostavno predstaviti javnosti;

26. zato podpira metode, ki dopolnjujejo BDP pri merjenju napredka pri doseganju skupnih strateških ciljev, saj takšne metode upoštevajo večrazsežno stvarnost, tako da na podlagi omejenega števila kazalnikov pokrivajo različne vidike blaginje na ekonomskem, socialnem in okoljskem področju;

27. v zvezi s tem meni, da je najprimernejša metodologija oblikovanja politik na kateri koli ravni upravljanja tista, ki celovito meri blaginjo, vključno z ekonomskimi vprašanji (produktivnost, inovativnost, izvoz idr.), delom (kazalniki zaposlenosti in kakovosti delovnih mest idr.), okoljskimi vprašanji (energetska intenzivnost in učinkovitost gospodarstva, zavarovana naravna območja in biotska raznovrstnost, delež energije iz obnovljivih virov, emisije CO₂ idr.), demografskimi vprašanji (kazalniki stanja in gibanj idr.), socialno vključenostjo (število ljudi, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost, porazdelitev dohodkov idr.) in teritorialnimi vprašanji (dostopnostjo in obremenitveno zmogljivostjo idr.);

28. poleg tega predlaga, da je treba v glavnem izbirati kazalnike, ki merijo možne učinke izvajanih ukrepov, še posebej pa se osredotočajo na merjenje rezultatov, učinkov in tudi stroškov, ter poudarja, da so še posebej v primeru najbolj oddaljenih regij potrebni podatki o nekaterih pomanjkljivostih in neugodnih pogojih, ki jih je treba upoštevati pred opredelitvijo in izvajanjem politik;

29. zato predlaga, da vse institucije EU na podlagi dragocenega dela, opravljenega v okviru Evropskega sistema za strateško in politično analizo (ESPAS), spremljajo evropske razvojne trende in pri tem sodelujejo. To bi služilo kot mehanizem zgodnjega opozarjanja za vse ravni upravljanja v zvezi z ekonomskimi, socialnimi ali okoljskimi trendi, ki so pomembni za Evropo in lahko vplivajo na strateške cilje ali zahtevajo prilagoditev strateških prednostnih nalog;

Pregled strategije Evropa 2020 in prihodnost kohezijske politike

30. poudarja, da je bila v strategiji Evropa 2020 določena vrsta ciljev in s tem povezanih ključnih kazalnikov, priznan pa je bil tudi pomen dopolnjevanja podatkov o gospodarski rasti (BDP) z drugimi ekonomskimi, socialnimi, okoljskimi in demografskimi kazalniki za merjenje trajnostnega napredka; dodaja, da se ta ugotovitev nanaša tudi na podnacionalne ravni;

31. izpostavlja, da sta bila določanje ciljev strategije Evropa 2020 in izbiranje kazalnikov za merjenje njenega napredka procesa, ki sta potekala v glavnem od zgoraj navzdol, ne da bi upoštevala posebne razmere na lokalni in regionalni ravni. Po drugi strani pa kohezijska politika priznava teritorialno raznolike potrebe in cilje, saj zasledovanje splošnih ciljev EU ne sme omejiti razvojnega potenciala posamezne regije ali občine, ki temelji na znanju in kompetencah, značilnih za to regijo; zato OR poziva k ciljem za regije v okviru strategije Evropa 2020;

32. ceni sedanjo kohezijsko politiko, ki za regije pomeni ogromen prispevek in dodano vrednost ter opazno pripomore k razvoju vključenih regij. Evropsko komisijo poziva, naj pripravi strategijo za izvajanje kohezijske politike za programsko obdobje, ki se začne leta 2021, pri tem pa ohrani sedanjo metodo, pri kateri je BDP, dopolnjen z drugimi kazalniki, ključen za ocenjevanje in izvajanje;

33. v zvezi s tem opozarja na drugačno osredotočenost cilja evropskega teritorialnega sodelovanja v okviru kohezijske politike. Namen razvoja čezmejnega sodelovanja je zlasti podpreti vključevanje obmejnih regij na vseh področjih življenja državljanov, kar torej daleč presega cilje strategije Evropa 2020. Glede tega je treba izoblikovati metode in kazalnike, ki bi omogočali boljši popis in oceno tovrstnega napredka;

34. opozarja na tesno povezanost kohezijske politike s strategijo Evropa 2020, vendar kritizira neskladje med metodami merjenja in ukrepanja strategije Evropa 2020 na eni in kohezijske politike na drugi strani;

35. opominja Evropsko komisijo, da je treba v revidirani strategiji Evropa 2020 bolj izpostaviti teritorialno razsežnost, še posebej v kontekstu teritorialne kohezije, kjer bi lahko razvoj ustreznih ekonomskih, okoljskih in socialnih kazalnikov izboljšal kakovost lokalnih in regionalnih politik; takšne strategije bi morale koristiti metode, ki temeljijo na večrazsežnostnem pristopu, v skladu s katerim BDP in druge ekonomske kazalnike dopolnjujejo meritve s socialnim in okoljskim vidikom, ki so jih politično podprle vse ravni upravljanja;

36. opozarja na močne pobude za tematsko osredotočenost finančnih virov iz strukturnih skladov na omejeno število političnih področij, ki prispevajo k uresničevanju strategije Evropa 2020, zaradi česar je smiselno pričakovati, da se bo uspeh kohezijske politike meril z napredkom pri doseganju ciljev strategije Evropa 2020;

37. močno priporoča, da se novi krovni cilji strategije Evropa 2020 in strategije za obdobje po letu 2020 opredelijo od spodaj navzgor, da bodo prihodnji nacionalni programi reform lahko poročali o prispevku regionalnih in lokalnih oblasti k nacionalnim krovnim ciljem. Tako bi nacionalne vlade v pripravo nacionalnih programov reform vključile lokalne in regionalne oblasti, kar sedaj v večini držav članic ni praksa;

38. upa, da bo lahko kohezijska politika znova izpolnjevala prvotno nalogo, tj. zmanjševala razlike v razvoju med regijami in bila glavna naložbena politika na ravni EU, in da se bo zato v obdobju po letu 2020 ponovno pregledala povezava med kohezijsko politiko in prihodnjo strategijo Evropa 2020;

39. kljub temu poudarja, da vrsta instrumentov EU še vedno temelji na pretirano ozkem ekonomskem merjenju. To velja tudi za kohezijsko politiko, v okviru katere so sredstva porazdeljena med države članice glede na BDP na prebivalca in brezposelnost, uvrstitev regij na ravni NUTS 2 v eno od treh razvojnih kategorij za dodeljevanje proračunskih sredstev pa temelji izključno na BDP na prebivalca;

40. opozarja, da se odločitve o upravičenosti zaradi tega v glavnem sprejemajo popolnoma brez upoštevanja socialnih, okoljskih in teritorialnih vidikov v evropskih regijah, zato bi bilo logično, da bi prihodnji instrumenti temeljili na bolj celoviti in enotni metodi, ki bi več uporabljala socialne, okoljske in teritorialne kazalnike; ti zlasti izpostavljajo regionalne posebnosti iz Pogodbe, ki jih je treba upoštevati pri ugotavljanju upravičenosti regij;

41. se sprašuje, v kolikšni meri raven NUTS 2 odraža dejanske skupnosti in dejansko geografsko razčlenitev območij, glede na to, da so v mnogih državah članicah območja NUTS zgolj statistična območja, opredeljena glede na število prebivalstva, in ne odražajo dejanskih meja ali funkcionalnih geografskih območij. Ugotavlja, da se NUTS uporablja tudi za dodeljevanje sredstev iz strukturnih skladov EU, vendar ima njegova uporaba pri oblikovanju in ocenjevanju teritorialnega učinka kohezijske, prometne, okoljske in drugih politik EU prevladujoč učinek, zaradi česar politike EU niso usklajene z razmerami na terenu. Ob upoštevanju tega in zaradi pravičnejšega dodeljevanja finančnih sredstev je ključno, da se najpomembnejše pomanjkljivosti BDP, kot je teritorialna prednost zaradi vožnje na delo prek meja NUTS, odpravijo tako, da se pri odločitvah o upravičenosti do sredstev upoštevajo socialne in okoljske razmere v regijah;

42. ob upoštevanju tega poudarja, da je treba pri uporabi sredstev iz strukturnih skladov in tudi iz Kohezijskega sklada v naslednjem večletnem finančnem obdobju dopustiti ukrepe, ki dopolnjujejo BDP, če so politično sprejemljivi na vseh ravneh upravljanja;

Prihodnji koraki za strategijo na osnovi kazalnikov, ki ne upoštevajo le BDP

43. hkrati priznava legitimnost krovnih ciljev za doseganje celovitih strateških ciljev in poudarja, da morajo biti za spremljanje napredka pravočasno na voljo smiselni, usklajeni in primerljivi regionalni podatki;

44. v zvezi s tem poudarja, da je razpoložljivost kazalnikov in redno posodabljenih podatkov na regionalni ravni ključna za izboljšanje verodostojnosti tehničnega predloga in sprejemanje dobrih političnih odločitev; zato bi morala Evropska komisija in Eurostat kljub temu, da je na ravni Eurostata sistem podatkov o kazalnikih blaginje že zdaj učinkovit in dobro strukturiran, nujno obravnavati velik izziv, s katerim se soočajo oblikovalci politik na regionalni in lokalni ravni, med drugim pri izvajanju strategije Evropa 2020 in kohezijske politike na več ravneh, da bi bilo tako mogoče izboljšati sistem podatkov in doseči njegovo še večjo učinkovitost, obenem pa pripraviti in uporabiti metodologije za analizo učinka pri ocenjevanju politik;

45. v zvezi s tem pozdravlja napredek Komisije pri uresničevanju načrta iz leta 2009 o merjenju napredka v svetu, ki se spreminja, vendar obžaluje, ker je bil pri pridobivanju in razširjanju regionalnih in lokalnih podatkov dosežen le majhen napredek;

46. poudarja, da so pogosto države, v katerih je na voljo manj regionalnih in, še pomembneje, lokalnih podatkov, tiste, ki v okviru strukturnih skladov EU lahko namenijo pomemben delež sredstev, ki so jim bila dodeljena, tematskemu cilju 11 (krepitev institucionalnih zmogljivosti). Glede na to, da smo na začetku programskega obdobja, je to enkratna priložnost za pripravo vseevropskih primerljivih podatkov na regionalni in lokalni ravni, ki se lahko uporabijo kot prispevek k oblikovanju in ocenjevanju politik EU po letu 2020;

47. poziva, da je treba še izboljšati kakovost upravnih podatkov v evropskem statističnem sistemu in pospešiti zbiranje georeferenčnih statističnih podatkov, da se izboljša vrednost zbranih podatkov in zmanjša breme anketirancev;

48. izraža zadovoljstvo, da od zadnjega mnenja OR o merjenju napredka prek meja BDP, količina razpoložljivih podatkov na ravni EU, zlasti v zvezi z lokalno in regionalno ravno, nenehno narašča, a obžaluje, da še vedno obstajajo precejšnje vrzeli v podatkih, zato Evropski komisiji predlaga, naj čim prej predloži analizo sedanjih in prihodnjih vrzeli pri zagotavljanju celovitega nabora ekonomskih, socialnih, okoljskih in demografskih podatkov v Evropi, ki niso povezani le z BDP;

49. v zvezi s tem še posebej obžaluje, da regionalizacija kazalnikov za strategijo Evropa 2020 ni zadovoljljiva, saj so na voljo le nekateri od kazalnikov, potrebnih za spremljanje krovnih ciljev Evrope 2020 na regionalni ravni (ravni NUTS 2 in 3), in še ti s precejšnjim časovnim zamikom. Enako velja za alternativne kazalnike, ki jih regije in mesta lahko določijo za nujne na svojem območju kot predpogoj za napredek pri doseganju ciljev EU. Posodobljeni regionalni statistični podatki bi omogočili oblikovanje združenega kazalnika regionalne uspešnosti, ki ga je predlagal Odbor regij;

50. poziva Evropsko komisijo in Eurostat, naj določita časovnico za vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti v proces določanja (dosegljivih) ciljev ter za pripravo regionalnih statističnih podatkov, ki so potrebni za zasnovano, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje prenovljene strategije Evropa 2020 z določitvijo teritorialno diferenciranih ciljev;

51. opozarja, da je treba preseči sedanji sistem statističnih podatkov in kazalnikov (na podlagi uredbe NUTS) pri merjenju napredka na lokalni in regionalni ravni, zlasti kar zadeva „funkcionalne regije“ in čezmejna območja, ter predlaga, naj Evropska komisija nadalje razvija tovrstne koncepte in kazalnike ter pri tem upošteva območja iz makroregionalne strategije;

52. ponovno poudarja, da se je treba v številnih politikah EU bolj osredotočiti na mestno in podeželsko razsežnost, zlasti v okviru teritorialne kohezije, kjer bi razvoj ustreznih ekonomskih, okoljskih in socialnih kazalnikov lahko izboljšal kakovost lokalnih in regionalnih politik.

53. poziva Evropsko komisijo, naj v evropski statistični program vključi ukrepe, potrebne za odpravo pomanjkanja statističnih informacij o teritorialni raznolikosti in posebnostih, ki obstajajo v EU, zlasti ukrepe v zvezi z zbiranjem podatkov in oblikovanjem kazalnikov glede oddaljenosti in izoliranosti regij, da se v skladu z načelom teritorialne kohezije izboljšata priprava in izvajanje evropskih politik, ki so bolj prilagojene regijam z omenjenimi značilnostmi;

54. meni, da je treba razviti model za podporo pri odločanju, na podlagi katerega bi lahko razvrstili prioritete v zvezi z blaginjo na lokalni ravni, tako da bi se pokazale posebnosti območij v okviru, skupnem za vsa območja Unije; takšna razvrstitev bi se uporabila za predhodno in naknadno ocenjevanje učinkovitosti politik tudi že v fazi pogajanj med Evropsko komisijo in lokalnimi oblastmi ali posvetovanja z zainteresiranimi stranmi na lokalni ravni.

V Bruslju, 11. februarja 2016

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

Mnenje Evropskega odbora regij – Evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018)

(2016/C 120/06)

Poročevalec: Csaba BORBOLY (RO/EPP), predsednik regionalnega sveta Harghita**Referenčni dokument:** Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Osnutek skupnega poročila Sveta in Komisije za leto 2015 o izvajanju prenovljenega okvira za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018)

COM(2015) 429 final

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. z zadovoljstvom ugotavlja, da je Komisija na področju mladine priznala pomen krepitve razvoja politik, ki temeljijo na dejstvih in podatkih, in čim bolj učinkovitega usklajevanja prizadevanj in virov EU, regij in držav članic, da se dosežejo cilji mladinske politike;
2. meni, da je posebej pomemben pristop Komisije, ki ugotavlja, da se je pri sodelovanju na področju mladine v obdobju 2016–2018 v skladu z možnostmi in z ustrezno prilagoditvijo politike treba hitro odzvati na nove izzive, kot sta vključevanje mladih beguncev in širjenje ekstremizma med mladimi;
3. glede na to izrecno pozdravlja koristi, ki jih zagotavlja okvir EU za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018), ker izboljšuje sodelovanje med državami članicami Evropske unije ter njihovimi lokalnimi in regionalnimi oblastmi, poleg tega pa odpira in razširja možnosti in prednosti projekta evropskega povezovanja za mlade; zato poziva Komisijo, naj nadaljuje in izboljša okvir za obdobje po letu 2018;
4. meni, da morajo zagotavljanje enakih možnosti, spodbujanje vključevanja v družbo ter povečanje konkurenčnosti mladih na trgu dela ob hkratnem spodbujanju aktivnega državljanstva (sodelovanja mladih), krepitve mladinskega dela, nediskriminacije in medkulturnega razumevanja v prihodnosti ostati osrednji cilji mladinske politike;
5. vendar pa izraža zaskrbljenost, da Komisija ne omenja vloge lokalnih in regionalnih oblasti v okviru mladinske politike, čeprav je povsem očitno, da imajo v večini držav članic, kjer obstajajo nacionalne politike na področju mladine, lokalne in regionalne oblasti v različnem obsegu odločilno pristožnost na tem področju;
6. ceni delo Eurostata, ki zagotavlja in usklajuje sklope podatkov v zvezi z vrsto dejavnikov, povezanih z mladino;
7. poziva Komisijo, naj na poddržavni ravni, vsaj do ravni NUTS 2, sistematično ocenjuje teritorialni učinek mladinske politike. Da bi se dodatno okrepila vloga regij pri izvajanju strategije EU za mlade, meni, da je treba v okviru odprte metode koordinacije med državami članicami EU oblikovati merljive kazalnike, konkretne akcijske načrte, povezane z mladino, v kar je treba vključiti vse ravni, in močna partnerstva med mladinskimi organizacijami in javnimi organi;

8. po posvetovanju z zainteresiranimi stranmi meni, da sta program Erasmus+ in jamstvo za mlade sicer bistvena instrumenta za doseganje strateških ciljev, vendar so problemi veliko bolj zapleteni in delovanje EU na področju mladine sega danes že veliko dlje od teh dveh učinkovitih instrumentov, ki se sicer zdita učinkovita, vendar sta dejansko nezadostna, saj je izvajanje jamstva za mlade še vedno zelo pomanjkljivo. Očitno je treba zlasti za ranljive skupine mladih pripraviti pobude podpore za mlade, ki zapuščajo sisteme socialnega varstva in tvegajo, da tako pri osemnajstih letih ostanejo brez vsakršnega mentorstva, ki bi jih lahko usmerjalo na poti v odraslost. Zato opozarja, da je treba v ustrezni obliki omogočiti dostop do drugih informacij o rezultatih na področju mladinske politike, zlasti pri vprašanjih, kot sta med drugim brezposelnost mladih in vključevanje v družbo. Tako bi lažje ugotovili, ali ne bi bilo dobro predvideti posebne pomoči iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov že v tem programskem obdobju. Zaradi kompleksnosti in obsežnosti izzivov bi bilo treba mladinsko politiko z medsektorskim pristopom vključiti v vse politike EU, prek katerih ne bi le našli rešitev za akutne težave mladih, temveč bi to postalo izhodišče za ustvarjanje nove gospodarske rasti. Poleg tega lahko ponovno odkritje vrednosti starih tradicij in obrti pomeni nove poklicne možnosti. Prav tako si je treba še naprej zelo prizadevati, da bi spodbudili izmenjavo dobrih praks na področju sodelovanja mladih ter dela z mladino med državami članicami ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi. Poleg tega bi bilo treba gospodarske argumente za izobraževanje in usposabljanje, o katerih je 12. decembra 2014 v okviru vmesnega pregleda strategije Evropa 2020 razpravljala Svet za izobraževanje, mladino, kulturo in šport⁽¹⁾, zdaj spremeniti v dejanske naložbe v izobraževanje kot del dolgoročnih programov EU za mladino in rast;

9. izraža zadovoljstvo, da Komisija s sistemom EURES za izmenjavo informacij o ponudbi delovnih mest izboljšuje zagotavljanje informacij za mlade iskalce zaposlitve ter da je uvedla pobudo „Tvoja prva zaposlitev EURES“ za pomoč mladim pri iskanju zaposlitve na tujem in sprejela konkretne ukrepe za izpolnitev priporočila Sveta o okviru za kakovost pripravništev, da se uporabo portala EURES razširi na pripravništva. Države članice poziva k širšemu izkoriščanju možnosti, ki jih ponujajo ti instrumenti;

10. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da neposredna politična dejavnost (zlasti v obliki volilne udeležbe) pri mladih upada in je v primerjavi s starejšimi generacijami manjša; hkrati pa pozdravlja interes številnih mladih, da kot dejavni člani svojih lokalnih skupnosti prispevajo v obliki članstva v organizacijah, prek spletnih orodij (družbenih medijev) ali z opravljanjem prostovoljnega dela; v zvezi s tem je treba pozdraviti, da želijo Komisija in države članice izkoristiti nove oblike sodelovanja v demokratičnih procesih in dostop do političnega odločanja v okviru strategije EU za mlade; prav tako bi bilo treba mlade bolj seznaniti s pravico do predlaganja in podpiranja evropske državljanske pobude;

11. priporoča Komisiji, naj ob strogem upoštevanju odgovornosti držav članic za vsebino poučevanja in organizacijo izobraževalnega sistema prouči dobre prakse držav članic in regij pri poučevanju politične pismenosti in zniževanju starostne meje za volilno pravico, zlasti pa – neposredni ali posredni – vpliv teh dveh vidikov na politično delovanje mladih in večanje njihove pripravljenosti na udeležbo. Nato pa bi morala Komisija izsledke te študije posredovati državam članicam in regijam;

12. meni, da je še posebej pomembna vloga mladinskih in športnih organizacij, ki delujejo v formalnih okvirih ter na področju neformalnega in priložnostnega izobraževanja za aktivno prebivalstvo zunaj šol, saj v veliki meri prispevajo k razvoju participativnih kompetenc mladih in k izboljšanju postopkov odločanja; zato meni, da je podpora tem organizacijam pomembna;

13. poudarja tudi potrebo po prepoznavanju in jasnejšem pregledu nestrukturiranih skupin mladih, ki imajo vedno več pripadnikov tudi zaradi odgovorne uporabe družbenih omrežij. V njih so pogosto mladi, ki težko dobijo priložnosti in nimajo orodij za soočanje iz institucijami;

14. se zaveda pomena kakovostnega družbeno-vzgojnega dela ter potrebe po razvoju sposobnosti odzivanja na družbene, vedenjske in tehnološke spremembe; v zvezi s tem bi bilo treba dodatno podpreti tudi priznavanje in zagotavljanje vidnosti neformalnega in priložnostnega učenja pri delu z mladino;

⁽¹⁾ Sporočilo za javnost s 3358. zasedanja Sveta za izobraževanje, mladino, kulturo in šport, <http://www.consilium.europa.eu/en/workarea/downloadAsset.aspx?id=40802190967>.

15. izraža zaskrbljenost, ker se družbeno-vzgojno delo z mladino, ki je tudi na splošno v več državah članicah v pristojnosti lokalnih oblasti, sooča s krčenjem sredstev po vsej Evropi, čeprav bi bilo treba te dejavnosti še okrepiti zaradi vse večjega deleža mladih, ki jih ogrožata revščina in izključenost, ter vse pogostejših primerov nezdravega vedenja in s tem povezanega povečanja stopnje umrljivosti med mladimi. Predvsem je treba spodbujati pozitiven način življenja, ki pomeni manj uživanja prepovedanih drog, zlorabe alkohola, kajenja in debelosti, tudi s spodbujanjem telesne aktivnosti; hkrati je pomembno predlagati aktivne politike, da se mladim, vključenim v združenja, ali posameznikom omogočita osebni in poklicni razvoj, da bodo lahko „oblikovali nove oblike družbenih odnosov“ (bela knjiga Evropske komisije Nova spodbuda za evropsko mladino, 2001);

16. poziva, da se kot odgovor na trenutno migracijsko krizo in v okviru evropske agende o migracijah lokalnim in regionalnim oblastem zagotovijo neposredno dostopna finančna sredstva, da bodo lahko izpolnile svoje obveznosti v zvezi z migracijami in vključevanjem;

17. meni, da migracije mladine iz manj razvitejših evropskih regij ali regij, ki jih je gospodarska kriza najhujše prizadela, ogrožajo teritorialno in socialno kohezijo in vodijo v resne demografske izzive. Odbor poudarja, da je zato, da bi spodbudili rast in ustvarjanje delovnih mest v teh regijah, kar je ključnega pomena za preprečevanje množičnega odseljavanja mladine in posledičnega bega možganov, treba med drugim podpreti medregionalna partnerstva ter neposredne lokalne in regionalne akcije s posebnimi ukrepi, ki bi se financirali iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov;

18. meni, da je izmenjava dobrih praks v medsektorskem sodelovanju v podporo mladim pomemben instrument, saj državam članicam ter lokalnim in regionalnim oblastem ter predstavnikom mladih omogoča, da se učijo drug od drugega. Poleg tega pobude, kot sta Evro-mediterska mladinska platforma in Evropski mladinski forum, spodbujajo dialog, npr. o vprašanih spodbujanju vseživljenjskega učenja in evropske mobilnosti, politike na področju izobraževanja in zaposlovanja ter enakosti spolov;

19. predlaga, da se pripravi osnovni sveženj, ki bi ga vsaka država članica EU, kjer je to mogoče, zagotovila mladim. V tem svežnju bi lahko posebno pozornost namenili dostopu do širokopasovnega interneta, možni osvojitvi znanja drugega tujega jezika vsaj na ravni B2 v okviru javnega šolstva, poklicnemu svetovanju in stalnemu mentorstvu, možnosti ustrezne vključenosti v prostovoljstvo, spodbujanju pripravljanja na prvo zaposlitev ter prožnim in dostopnim oblikam financiranja, potrebnega za študij v smereh, ki nudijo možnosti za zaposlitev. Obenem Evropsko komisijo poziva k ukrepom, s katerimi bo poskrbela, da vsi mladi v EU, ki jih zanima poklicno usposabljanje, dobijo do njega dostop ter se jim tudi „zagotovijo minimalne kvalifikacije ter znanja in spretnosti“, ki so priznane in potrjene v vseh državah članicah, s čimer bi jim omogočili dostop do minimalne stopnje izobrazbe in njeno dokončanje, s tem pa tudi pridobitev ustrezne ravni primernih znanj, podprtih z ustreznim potrjevanjem, ki priznava dodano vrednost dejavnosti, ki jih mladi izvajajo tudi v neformalnem okolju;

20. ugotavlja, da je treba v posameznih evropskih regijah izvesti študije, iz katerih bi bilo bolj razvidno, kakšen je položaj mladih glede nastanitve in primernosti stanovanj za bivanje. Dejansko je na tem področju še posebej potrebna izmenjava dobrih praks in priprava akcijskih načrtov na lokalni ravni, saj se ugotavlja, da je v številnih regijah preveč stanovanj, medtem ko mladi v več regijah nimajo ustreznih pogojev, kar zadeva kakovost stanovanjskega fonda, v drugih regijah pa so mladi izključeni zaradi izredno visokih cen stanovanj. Zato je treba na podlagi ustreznih podatkov pripraviti primerne akcijske načrte, da se poveča dostopnost dobrih stanovanjskih pogojev za mlade; Zlasti se predlaga, da se mladim nameni del socialnih stanovanj, s čimer bi se spodbujale oblike sosedske solidarnosti in sožitja med samostojnimi starejšimi osebami in mladimi ter bi se podprl nakup stanovanj s posojili z ugodnimi obrestmi za mlade;

21. poudarja, da je treba opredeliti, kako se na področju mladinske politike spoprijeti z izzivi, kot so usklajevanje znanj in spretnosti s potrebami delodajalcev, z vidika proizvodnje in ozemlja, zmanjšanje visoke stopnje brezposelnosti mladih, enakost možnosti za mlade v majhnih skupnostih na obrobni, najbolj oddaljenih, otoških ali podeželskih območjih, ki se soočajo z demografskimi problemi, ali pa tudi spodbujanje poklicnega usposabljanja, prilagojenega regionalnim posebnostim in posebnim spretnostim, ter izmenjave dobrih praks na tem področju, tudi prek poudarjanja pomena fizičnih poklicev; poudarja, da je usklajevanje znanj in spretnosti s potrebami delodajalcev pomemben dejavnik brezposelnosti mladih in nadaljnjega razvoja poklicnih možnosti mladih. Meni, da bi bilo treba vzpostaviti postopke, s katerimi bi zagotovili preverjanje in certificiranje znanja in spretnosti, ki jih mladi pridobijo v okviru neformalnega izobraževanja in prostovoljstva, s čimer bi mladim omogočili uporabo teh spretnosti pri iskanju zaposlitve. Poziva, naj se tem vprašanju nameni več pozornosti, in se zavzema za družbeno odgovornost gospodarskih družb, da se bodo podjetja vživela v mladino, ki ni le današnja in jutrišnja delovna sila, temveč tudi morebiten odjemalec njihovih storitev ali blaga;

22. meni, da je treba v okviru mladinske politike – tako na ravni držav članic kot lokalnih in regionalnih skupnosti – še naprej namenjati posebno pozornost vprašanjem, kot je diskriminacija mladih na podlagi bioloških ali družbenih vidikov spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti ali spolne usmerjenosti, pa tudi oblikovanju ukrepov, ki jih je treba sprejeti v zvezi s tem, vključno v zvezi s posebnimi težavami mladih iz nacionalnih in etničnih manjšin;
23. poziva regionalne in lokalne oblasti, na katere se to nanaša, naj naredijo vse, kar je v skladu z nacionalno zakonodajo in evropskimi načeli možno, da se ohranijo ustanove za izobraževanje nacionalnih in etničnih manjšin v njihovem maternem jeziku in da se ustanovijo še nove, ter poziva države članice, da mladim iz jezikovnih in nacionalnih manjšin – ob upoštevanju njihovega posebnega položaja glede izobraževanja – predlagajo rešitve za pouk, ki jim bo omogočal, da se učinkovito naučijo uradnega jezika države, v skladu z načeloma večjezičnosti in nediskriminacije;
24. meni, da je zaradi naraščajočega nasilja na podlagi spola med mladino prednostna naloga zagon nujnega akcijskega načrta, ki bi upošteval pomen dejanskega po spolu mešanega izobraževanja v vseh državah EU;
25. ugotavlja, da imajo mladi zgolj omejen dostop do virov financiranja, potrebnega za ustanovitev podjetij, za stanovanje ali nadaljevanje študija; zato meni, da morajo lokalne in regionalne oblasti poiskati lokalne rešitve, s katerimi bi lahko po eni strani prispevale k povečanju konkurenčnosti zadevne regije, po drugi strani pa tudi k boljšemu zagotavljanju enakih možnosti za mlade;
26. zato poudarja, da je treba spodbujati možnosti in prostore za združevanje mladih, ki jih nudijo lokalni akterji, v partnerstvu tudi z zasebnimi subjekti, ki razumejo potrebe zadevne ciljne skupine mladih in jih znajo spremeniti v zaposlitveno priložnost v prihodnosti, v priložnost preizkušanja podjetniških veščin in razvoja dejavnega sodelovanja;
27. poziva Komisijo in države članice, naj preverijo, ali so mladi ustrezno obveščeni glede delovnega prava, določb glede varnosti zaposlitve in zakonodaje za prostovoljce ter imajo potrebno zaščito, ko opravljajo plačano ali prostovoljno delo oziroma pripravništvo ali vajeništvo v državi prebivališča ali v državi članici, ki ni država, v kateri običajno bivajo; zato predlaga, naj se opirajo na že ustaljene mreže, kot so Europe Direct, Eurodesk ali Eures, in na lokalne oblasti kot glavne spodbujevalce mladinskih politik na svojem ozemlju;
28. poudarja, da je potrebna velika preudarnost glede zaščite mladih prostovoljcev ali mladih, ki so dejavni na trgu dela, in poziva regije, da proučijo, kakšne so na tem področju možnosti sodelovanja pri vzajemnem učenju in izmenjavi najboljših praks; Poleg tega poudarja, da je treba okrepiti socialno in civilno razsežnost prostovoljstva, tako kot v primeru civilne službe za mlade;
29. meni, da bi bilo smiselno po eni strani razmisliti, kako lahko nove vrednote, ki se pojavljajo v družbi in skupnosti – kot so okoljska ozaveščenost, tudi na področju trajnostne in energetske učinkovite proizvodnje, sodelovanje na lokalni ravni, podpora osebam v stiski in povečanje statusa obrtnih dejavnosti – spodbudijo mlade k sodelovanju v družbi in zagotovijo njihovo vključevanje v družbo, po drugi strani pa, kako spodbujati in podpirati temeljno vlogo družine, ki je najpomembnejša podpora za posameznikovo socialno in gospodarsko rast. Priporoča, da se v okvir novih ciljev za trajnostni razvoj (ZN) vključijo koncept družine in povezave z njim. Ukrepi podpore so namenjeni izvornim družinam, novim družinam in družinam, ki se šele oblikujejo. Ukrepi obravnavajo varstvo družine in podporo pri ustvarjanju družine in starševstvu, zlasti v regijah, ki se spoprijemajo z demografskimi izzivi;
30. Območja, ki so pretežno podeželska, bi morala nameniti posebno pozornost svoji mlajši populaciji, ki ima na teh ozemljih pravo strateško vlogo, in spodbujati ohranjanje njene ukoreninjenosti v podeželskem okolju, utrditi možnosti za njeno nadaljnje življenje v teh, pogosto zelo majhnih, naseljih, po najboljših zmožnostih na območju zagotavljanja nadaljnji obstoj kmetovanja po tradicionalnih metodah (s pomočjo ustrezne izobrazbe), ki so prijazne do okolja in upoštevajo načela trajnostnega gospodarstva, ne da bi te prakse ogrozile finančno vzdržnost in gospodarsko donosnost;

31. meni, da osamljeni ukrepi, ki jih posamezne države članice sprejemajo na področju mladinske politike, ne zadoščajo vedno, in da je njihovo usklajevanje pogosto pomanjkljivo; zato Odbor podpira predlog, da bi bilo na evropski ravni potrebnih več prizadevanj in ukrepov za izboljšanje usklajevanja, harmonizacijo in izkoriščanje možnosti sinergij, zlasti glede na to, da je mlada generacija bolj naklonjena mobilnosti in migracijam, ter poudarja, da je v spremenjeni politiki treba jasno opredeliti izjemno pomembno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti;

32. meni, da je treba okrepiti vlogo mladih v demokratičnih procesih, da bi se slišal njihov glas. Za doseg tega cilja je treba spodbujati dialog med mladimi ter se pri tem opreti na sodelovanje civilne družbe in predvsem mladinskih organizacij, lokalnih oblasti – tako posameznikov kot združenj, neformalnih skupin, informacijskih centrov Europe Direct, ki lahko pripomorejo k zagotavljanju povratnih informacij med mladimi in institucijami, in NVO, ki so že od nekdaj tisti del prebivalstva, ki je najbolj odprt za spremembe in družbene inovacije ter sposoben spodbuditi prepoved celotne družbe; zato poudarja pomen razširjanja strukturiranega dialoga in izraža podporo novim pobudam, ki jih Komisija načrtuje na tem področju in vključujejo krepitev možnosti udeležbe mladih na splošno in organizacij, ki jih zastopajo; na koncu poudarja, da bi bilo za doseg tega cilja morda koristno predvideti strukturirane ukrepe, kot je bilo narejeno v jamstvu za mlade s pobudo za zaposlovanje mladih;

33. poudarja pomen razširitve strukturiranega dialoga in podpira nove ukrepe, ki jih Komisija predvideva na tem področju in se nanašajo na krepitev priložnosti za udeležbo mladih na splošno, hkrati pa tudi organizacij, ki jih zastopajo; opozarja, da bi bilo treba pri oblikovanju strukturiranega dialoga zlasti za mlade zagotoviti merila kakovosti, ki bi jih bilo treba v procesu dialoga čim bolj upoštevati. To med drugim vključuje partnerski dialog pod enakimi pogoji za obe strani ter zadosten časovni obseg. Mlade bi bilo treba na različnih političnih ravneh vključiti v oblikovanje mnenj na čim več tematskih področjih politike; zlasti pri pobudi za zaposlovanje mladih bi se lahko okrepila regionalna razsežnost sodelovanja mladih v obliki strukturiranega dialoga;

34. meni, da je pomembno spodbujati vključevanje mladih invalidov ter jim dejansko zagotoviti enakopraven dostop do možnosti, ki jih nudijo države članice in regije;

35. poudarja, da morajo politike EU in držav članic dajati prednost vključevanju ogroženih mladih, t. i. NEET (mladi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo), ali mladim s priseljskim ozadjem, za katere je bolj verjetno, da bodo postali ogroženi;

36. meni, da je treba – glede na to, da se Evropa trenutno sooča z izjemno resno grožnjo terorizma, ki jo spremlja politična in verska radikalizacija, ki se na žalost širita med mladimi – v skladu s programom EU glede varnosti prednostno okrepiti njihovo sodelovanje in zaupanje v institucije, da bi preprečili nasilje, radikalizacijo in ekstremizem ter mladim zagotovili pravico do življenja v pluralističnih skupnostih, ki temeljijo na evropskih demokratičnih vrednotah, pravni državi in temeljnih pravicah;

37. priporoča, da evropske lokalne in regionalne oblasti – ob upoštevanju mladinskih politik EU in držav članic – pripravijo lokalne in regionalne strategije, ki so jasno usmerjene v specifične probleme in priložnosti mladih. Za krepitev možnosti vzajemnega učenja bi bilo treba zagotoviti, da ciljna skupina – mladi – pri pripravi teh načrtov čim bolj sodeluje pri njihovem snovanju, izvajanju in ocenjevanju ter da se spodbuja medsebojno učenje. OR hkrati poudarja, da bi morale vse mladinske strategije in politike vsebovati horizontalne ukrepe za boj proti diskriminaciji na podlagi bioloških ali družbenih vidikov spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti ali spolne usmerjenosti.

38. poziva Evropsko komisijo, naj spodbuja in podpira politike za razvoj podjetništva med mladimi v kulturnem in ustvarjalnem okolju za ustvarjanje novih delovnih mest in zagotavljanje učinkovitega odziva za vse mlade, ki želijo svoje hobije spremeniti v poklic v kulturnem sektorju.

V Bruslju, 11. februarja 2016

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

(Pripravljalni akti)

ODBOR REGIJ

116. PLENARNO ZASEDANJE 10. IN 11. FEBRUARJA 2016

Mnenje Evropskega odbora regij – Vključevanje dolgotrajno brezposelnih na trg dela

(2016/C 120/07)

Poročevalec: Enrico ROSSI (IT/PES), predsednik dežele Toskane

Referenčni dokument: Predlog priporočila Sveta o vključevanju dolgotrajno brezposelnih na trg dela

COM(2015) 462

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

Predlog priporočila

Uvodna izjava 4

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Dolgotrajni brezposelnosti so med drugim najbolj izpostavljene osebe s skromnim znanjem in spretnostmi ali nizkokvalificirane osebe, državljani tretjih držav, invalidi in pripadniki prikrajšanih manjšin, kot so Romi. Pomembno vlogo ima tudi predhodna zaposlitev, saj so v nekaterih državah sektorski in ciklični vidiki ključni za obrazložitev stalne dolgotrajne brezposelnosti.</p>	<p>Dolgotrajni brezposelnosti so med drugim najbolj izpostavljene osebe s skromnim znanjem in spretnostmi ali nizkokvalificirane osebe, ženske (zlasti nizkokvalificirane) in samohranilci, osebe pred upokojitvijo, državljani tretjih držav, invalidi ali kronični bolniki in pripadniki prikrajšanih manjšin, kot so Romi. Pri dolgotrajni brezposelnosti velja posebej izpostaviti tudi brezposelnost mladih, saj jim grozijo posledice, kot so družbena marginalizacija, opuščanje šolanja, poleg tega pa se zaradi njihove neudeležbe na trgu dela zmanjša tudi produktivnost družbe. Pomembno vlogo ima tudi predhodna zaposlitev, saj so v nekaterih državah sektorski, regionalni in ciklični vidiki ključni za obrazložitev stalne dolgotrajne brezposelnosti.</p>

Predlog spremembe 2

Predlog priporočila

Uvodna izjava 7

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>Izboljšati je treba naložbe v človeški kapital in jih narediti učinkovitejše, da bi več ljudi opremili z dobrimi in ustreznimi kompetencami, odpravili pomanjkanje spretnosti ter s tem postavili temelje za nemoten prehod iz učenja v zaposlitev in stalno zaposljivost. Izboljšanje zmogljivosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja bo pripomoglo k omejitvi dotoka novih brezposelnih. V ta namen je treba nadaljevati posodabljanje teh sistemov v skladu z evropskim semestrom, strateškim okvirom za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020) ⁽¹⁵⁾, priporočilom Evropskega parlamenta in Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje ⁽¹⁶⁾ ter priporočilom Komisije o dejavnem vključevanju oseb, izključenih s trga dela ⁽¹⁷⁾.</p> <p>⁽¹⁵⁾ Sklepi Sveta z dne 12. maja 2009 o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020).</p> <p>⁽¹⁶⁾ Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje.</p> <p>⁽¹⁷⁾ C(2008) 5737</p>	<p>Izboljšati je treba naložbe v človeški kapital in jih narediti učinkovitejše, da bi več ljudi opremili z dobrimi in ustreznimi kompetencami, odpravili pomanjkanje spretnosti ter s tem postavili temelje za nemoten prehod iz učenja v zaposlitev in stalno zaposljivost. Izboljšanje zmogljivosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja, pa tudi zavodov za zaposlovanje, bo pripomoglo k omejitvi dotoka novih brezposelnih. Enako velja za boj proti opuščanju šolanja, ki je tudi cilj strategije Evropa 2020 in bo prispeval k odpravljanju dolgotrajne brezposelnosti, za katero je eden od temeljnih vzrokov. V ta namen je treba nadaljevati posodabljanje teh sistemov v skladu z evropskim semestrom, strateškim okvirom za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020) ⁽¹⁵⁾, priporočilom Evropskega parlamenta in Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje ⁽¹⁶⁾ ter priporočilom Komisije o dejavnem vključevanju oseb, izključenih s trga dela ⁽¹⁷⁾.</p> <p>⁽¹⁵⁾ Sklepi Sveta z dne 12. maja 2009 o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020).</p> <p>⁽¹⁶⁾ Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje.</p> <p>⁽¹⁷⁾ C(2008) 5737</p>

Predlog spremembe 3

Predlog priporočila

Uvodna izjava 8

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>Da bi razvili usklajeno strategijo za zaposlovanje, smernice za politike zaposlovanja držav članic ⁽¹⁸⁾ pozivajo k bistvenemu zmanjšanju dolgotrajne in strukturne brezposelnosti na podlagi celovitih strategij, ki se vzajemno krepijo in vključujejo aktivno, posameznikom prilagojeno podporo za vrnitev na trg dela.</p> <p>⁽¹⁸⁾ COM(2015) 098</p>	<p>Da bi razvili usklajeno strategijo za zaposlovanje, smernice za politike zaposlovanja držav članic ⁽¹⁸⁾ pozivajo k bistvenemu zmanjšanju dolgotrajne in strukturne brezposelnosti na podlagi celovitih strategij, ki se vzajemno krepijo in vključujejo aktivno in vključujočo, posameznikom prilagojeno podporo za vrnitev na trg dela.</p> <p>⁽¹⁸⁾ COM(2015) 098</p>

Obrazložitev

Treba je zagotavljati socialno vključevanje.

Predlog spremembe 4

Predlog priporočila

Uvodna izjava 9

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>Smernice države članice pozivajo, naj spodbujajo zaposljivost z naložbami v človeški kapital z ustreznimi sistemi izobraževanja in usposabljanja, da bodo ti uspešni in učinkoviti pri povečevanju usposobljenosti delovne sile. Poleg tega smernice države članice posebej pozivajo, naj spodbujajo sisteme učenja na delovnem mestu, kot je dualno učenje, in nadgradijo poklicno usposabljanje. Na splošno jih pozivajo, naj upoštevajo tudi načela prožne varnosti in okrepijo aktivne ukrepe trga dela z izboljšanjem njihove učinkovitosti, usmeritve, vpliva in obsega ter povezanosti z dohodkovno podpora in zagotavljanjem socialnih storitev.</p>	<p>Smernice države članice pozivajo, naj spodbujajo zaposljivost z naložbami v človeški kapital z ustreznimi sistemi izobraževanja in usposabljanja, da bodo ti uspešni in učinkoviti pri povečevanju usposobljenosti delovne sile. Poleg tega smernice države članice posebej pozivajo, naj spodbujajo sisteme učenja na delovnem mestu, kot je dualno učenje, in nadgradijo poklicno usposabljanje. Smernice na splošno države članice pozivajo, naj upoštevajo načela prožne varnosti in vključevanja ter okrepijo aktivne ukrepe trga dela z izboljšanjem njihove učinkovitosti, usmeritve, vpliva in obsega ter povezanosti z dohodkovno podpora in zagotavljanjem socialnih storitev.</p>

Predlog spremembe 5

Predlog priporočila

Uvodna izjava 10

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>Ukrepi, ki se predlagajo v tem priporočilu, morajo biti v celoti združljivi s priporočili za posamezne države, izdanimi v okviru evropskega semestra, izvajati pa se morajo ob doslednem upoštevanju pravil Pakta za stabilnost in rast.</p>	<p>Ukrepi, ki se predlagajo v tem priporočilu, morajo biti v celoti združljivi s priporočili za posamezne države, izdanimi v okviru evropskega semestra, izvajati pa se morajo ob doslednem upoštevanju pravil Pakta za stabilnost in rast. Da pa se neravnovesja med posameznimi državami ne bi neobvladljivo poglobila in da bi se stabilizacija euroobmočja uspešno nadaljevala, bi lahko v okviru Pakta določili izredne ukrepe, ki bi bili dogovorjeni soglasno in za določen čas, da bi državam, katerih zavodi za zaposlovanje so daleč od standardov najboljših praks, pomagali uvesti potrebne spremembe.</p>

Obrazložitev

Glede na sedanje razlike med zavodi za zaposlovanje v različnih državah članicah je treba ukrepati, da bi izboljšali raven delovanja v vseh državah. Priporočilo o prilagoditvi struktur mora spremljati navedba potrebnih mehanizmov podpore, glede na to, da so strukture zavodov za zaposlovanje na splošno bolj šibke ravno v državah z višjo stopnjo dolgotrajne brezposelnosti.

Predlog spremembe 6

Predlog priporočila

Uvodna izjava 15

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>Okrepiti bi bilo treba prizadevanja za vključevanje tistih, ki jih dolgotrajna brezposelnost najbolj prizadene, na trg dela. To pa mora potekati hkrati z izboljšanim postopkom prijave na zavodih za zaposlovanje in drugih pristojnih agencijah, da bi se odpravila pomanjkljiva pokritost s podpornimi ukrepi.</p>	<p>Okrepiti bi bilo treba prizadevanja za vključevanje tistih, ki jih dolgotrajna brezposelnost najbolj prizadene, na trg dela. To pa mora potekati hkrati z izboljšanim postopkom prijave na zavodih za zaposlovanje in drugih pristojnih agencijah, da bi se odpravila pomanjkljiva pokritost s podpornimi ukrepi. Potrebna bi bila posebna komunikacijska in svetovalna strategija za spodbuditev prijave čim večjega števila brezposelnih na teh zavodih, ki pa bi bila še učinkovitejša, če bi pri tem sodelovale organizacije civilne družbe. Vseeno pa prijava na zavodih za zaposlovanje ni dovolj, če se te službe ne izkažejo kot učinkovite pri pripravi individualnega programa, ki bo pripeljal do vključitve na trg dela; tudi brezposelni ne bodo motivirani, da bi se prijavili na teh zavodih, dokler ti ne bodo učinkoviti. V tem smislu morajo zavodi za zaposlovanje postati bolj proaktivni v odnosu do podjetij.</p>

Obrazložitev

Za prijavo pri zavodih za zaposlovanje je gotovo potrebna učinkovita komunikacijska strategija, veliko pa je odvisno tudi od prepoznanih sposobnosti zavodov za zaposlovanje za ponovno vključitev delavca na trg dela. Zato je dejanska zmogljivost držav za okrepitev obstoječih struktur bistven pogoj tudi za spodbuditev brezposelnih k prijavi.

Predlog spremembe 7

Predlog priporočila

Uvodna izjava 17

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>S posamezniku prilagojenimi pristopi k podpori dolgotrajno brezposelnih je treba odpraviti ovire, ki vodijo k trajni brezposelnosti, pri čemer je treba posodobiti in dopolniti začetno oceno, opravljeno ob prijavi. To bo iskalce zaposlitve usmerjalo k podpornim storitvam, kot so svetovanje glede dolgov, rehabilitacija, socialno delo, storitve nege, vključevanje migrantov ter nastanitev in prevoz, ki odpravljajo ovire za zaposlitev in iskalcem zaposlitve omogočajo, da dosežejo jasne cilje na poti k zaposlitvi.</p>	<p>S posamezniku prilagojenimi pristopi k podpori dolgotrajno brezposelnih je treba odpraviti ovire, ki vodijo k trajni brezposelnosti, pri čemer je treba posodobiti in dopolniti začetno oceno, opravljeno ob prijavi. To bo iskalce zaposlitve usmerjalo k podpornim storitvam, kot so svetovanje glede dolgov, rehabilitacija, socialno delo, storitve nege, vključevanje migrantov ter nastanitev in prevoz, ki odpravljajo ovire za zaposlitev in iskalcem zaposlitve omogočajo, da dosežejo jasne cilje na poti k zaposlitvi. Preučiti bi bilo treba možnost uvedbe obveznosti za dolgotrajne brezposelne, ki prejemajo pomoč socialnih služb, da se prijavijo na zavodu za zaposlovanje.</p>

Predlog spremembe 8

Predlog priporočila

Uvodna izjava 20

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>Za namene tega priporočila je pogodba o vključitvi v zaposlitev pisni sporazum med iskalcem zaposlitve in enotno kontaktno točko, katerega namen je olajšati prehod v zaposlitev na trgu dela. V teh pogodbah, ki so pripravljene tako, da kažejo individualni položaj iskalca zaposlitve, je podrobno opisan sveženj posamezniku prilagojenih ukrepov, ki so na voljo na nacionalni ravni (trg dela, izobraževanje, usposabljanje, socialne storitve) ter katerih namen je podpirati in usposobiti iskalce zaposlitve za premagovanje njihovih ovir za zaposlitev. Določajo cilje, časovne razporede, obojestranske odgovornosti in klavzule o pregledu ter navajajo razpoložljive ukrepe aktivne in dohodkovne podpore ter razpoložljive storitve socialne podpore. Pogodbe o vključitvi v zaposlitev povezujejo prejemanje dajatev z udeležbo v aktivnih ukrepih na trgu dela in dejavnostih iskanja zaposlitve v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo.</p>	<p>Za namene tega priporočila je pogodba o vključitvi v zaposlitev pisni sporazum med iskalcem zaposlitve in enotno kontaktno točko, katerega namen je olajšati prehod v zaposlitev na trgu dela. V teh pogodbah, ki so pripravljene tako, da kažejo individualni položaj iskalca zaposlitve, je podrobno opisan sveženj posamezniku prilagojenih ukrepov, ki so na voljo na nacionalni ravni (trg dela, izobraževanje, usposabljanje, socialne storitve) ter katerih namen je podpirati in usposobiti iskalce zaposlitve za premagovanje njihovih ovir za zaposlitev. Določajo cilje, časovne razporede, obojestranske odgovornosti in klavzule o pregledu ter navajajo razpoložljive ukrepe aktivne in dohodkovne podpore ter razpoložljive storitve socialne podpore. Pogodbe o vključitvi v zaposlitev povezujejo prejemanje dajatev z udeležbo v aktivnih ukrepih na trgu dela in dejavnostih iskanja zaposlitve v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo, usmerjenih v učinkovito socialno vključevanje.</p>

Predlog spremembe 9

Predlog priporočila

Prvi odstavek

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>podpirajo prijavo iskalcev zaposlitve in natančnejšo usmerjenost ukrepov vključevanja na trg dela. Zagotovijo individualno ocenjevanje prijavljenih dolgotrajno brezposelnih. Ponudijo posebno pogodbo o vključitvi v zaposlovanje najpozneje po 18 mesecih brezposelnosti. V ta namen:</p>	<p>podpirajo prijavo iskalcev zaposlitve in natančnejšo usmerjenost ukrepov vključevanja na trg dela. Zagotovijo individualno ocenjevanje prijavljenih dolgotrajno brezposelnih. Ponudijo posebno pogodbo o vključitvi v zaposlovanje najpozneje po 18 mesecih brezposelnosti. Za boj proti revščini in socialni izključenosti se jim nudi subvencionirano delo kot ukrep za ponovno vključitev na trg dela. Če je ponovna vključitev neuspešna, je treba zagotoviti univerzalno dohodkovno podporo. V ta namen:</p> <p>Okrepitev obstoječih zavodov za zaposlovanje.</p>

Predlog spremembe 10

Predlog priporočila

Prvi odstavek – za prvim odstavkom se doda nova točka

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
	<p><i>Uvedejo strukture zavodov za zaposlovanje, ki bodo imele dovolj proračunskih sredstev in usposobljenih zaposlenih, da bodo sposobne izpolniti cilje priporočila. Standardi za opredelitev teh struktur bi lahko deloma izhajali iz zaključkov dela mreže javnih zavodov za zaposlovanje EU. Zato bi bilo treba določiti sredstva, ki so potrebna za prilagoditev obstoječih struktur; ugotoviti, kako in kje bi jih dobili, s sklicevanjem na možnosti sofinanciranja, ki že obstajajo, kot sta Uredba (EU) št. 1301/2013 o ESRR in Uredba (EU) št. 1304/2013 o ESS, pri tem pa ne izključiti možnosti, da bi se rešitve našle na evropski ravni z vzpostavitvijo izključno temu namenjenih evropskih skladov, glede na to da je zmanjšanje dolgotrajne brezposelnosti temeljni strateški cilj celotne Unije. Ekonomska podpora bi bila lahko vezana tudi na nadaljevanje organizacijskih reform sistema zavodov za zaposlovanje v državah, kjer so te po mnenju Komisije in Sveta potrebne, v okviru evropskega semestra.</i></p>

Obrazložitev

Glede na sedanje razlike med zavodi za zaposlovanje v različnih državah članicah je treba ukrepati, da bi izboljšali raven delovanja v vseh državah. Priporočilo o prilagoditvi struktur mora spremljati navedba potrebnih mehanizmov podpore, glede na to, da so strukture zavodov za zaposlovanje na splošno bolj šibke ravno v državah z višjo stopnjo dolgotrajne brezposelnosti. Uredbi o ESRR in ESS predvidevata možnosti sofinanciranja naložb v ustanove trga dela in/ali v njihovo modernizacijo.

Predlog spremembe 11

Predlog priporočila

Tretji odstavek

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>Individualna ocena in pristop</p> <p>Zavodi za zaposlovanje skupaj z drugimi partnerji, ki podpirajo vključevanje na trg dela, zagotavljajo posamezniku prilagojeno svetovanje zadevnim osebam.</p> <p>(2) Zagotavljajo, da se dolgotrajno brezposelnim ponudita temeljita individualna ocena in svetovanje najpozneje po 18 mesecih brezposelnosti. Ocena mora zajemati njihove možnosti in ovire za zaposlitev ter predhodna prizadevanja na področju iskanja zaposlitve.</p>	<p>Individualna ocena in pristop</p> <p>Zavodi za zaposlovanje skupaj z drugimi partnerji, ki podpirajo vključevanje na trg dela in vključujejo zasebne zavode za zaposlovanje in pooblaščenice agencije za zaposlovanje, zagotavljajo posamezniku prilagojeno svetovanje zainteresiranim stranem.</p> <p>(2) Zagotavljajo, da se dolgotrajno brezposelnim ponudita temeljita individualna ocena in svetovanje najpozneje po 18 mesecih brezposelnosti. Ocena mora zajemati njihove možnosti in ovire za zaposlitev ter predhodna prizadevanja na področju iskanja zaposlitve.</p>

Obrazložitev

Svojo vlogo lahko odigrajo tudi zasebne zaposlovalne agencije in pooblašene agencije za delo.

Predlog spremembe 12

Predlog priporočila

Šesti odstavek

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
Prijavljenim dolgotrajno brezposelnim osebam, ki niso upravičene do jamstva za mlade, se najpozneje po 18 mesecih brezposelnosti ponudi pogodba o vključitvi v zaposlovanje. Ta mora vključevati vsaj individualno ponudbo storitev za iskanje zaposlitve in podatke o enotni kontaktni točki.	Prijavljenim dolgotrajno brezposelnim osebam, ki niso upravičene do jamstva za mlade, se v 18 mesecih od začetka brezposelnosti ponudi pogodba o vključitvi v zaposlovanje. Ta mora vključevati vsaj individualno ponudbo storitev za iskanje zaposlitve in podatke o enotni kontaktni točki. Sporazum o vključevanju v delo mora biti sklenjen v proaktivni interakciji z brezposelnim, ki lahko tako dejavno sodeluje v pripravi sporazuma in zanj prevzame del odgovornosti.

Obrazložitev

Ukrepe za brezposelnega bi bilo dobro predvideti celo prej kot po 12 mesecih (ko postane dolgotrajno brezposeln). Prav tako bi bilo dobro predvideti njegovo aktivnejše sodelovanje pri opredeljevanju njegovega profila in možnosti, tudi zato, da se bolj zaveže sprejemanju morebitnih ponudb za usposabljanje ali delo.

Predlog spremembe 13

Predlog priporočila

Točka (7)

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
Vzpostavljajo partnerstva med delodajalci , socialnimi partnerji, zavodi za zaposlovanje, vladnimi organi in socialnimi službami, da se zagotovi ponudbe, ki ustrezajo realnim potrebam podjetij in zaposlenih.	Vzpostavljajo partnerstva med socialnimi partnerji, zavodi za zaposlovanje, vladnimi organi in socialnimi službami, da se zagotovi ponudbe, ki ustrezajo realnim potrebam podjetij in zaposlenih.

Predlog spremembe 14

Predlog priporočila

Točka (8)

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
Razvijajo storitve za delodajalce, kot so preverjanje prostih delovnih mest, podpora za zaposlitev, mentorstvo in usposabljanje na delovnem mestu ter podpora po zaposlitvi, da se zagotovi lažja ponovna vključitev dolgotrajno brezposelnih v poklicno življenje.	Razvijajo storitve za delodajalce, kot so preverjanje prostih delovnih mest, podpora za zaposlitev, mentorstvo in usposabljanje na delovnem mestu ter podpora po zaposlitvi, da se zagotovi lažja ponovna vključitev dolgotrajno brezposelnih v poklicno življenje, pri čemer naj se po potrebi oprejo na aktivne politike zaposlovanja, namenjene tej ciljni skupini.

Obrazložitev

Poudariti je treba pomen aktivnih politik zaposlovanja.

Predlog spremembe 15

Predlog priporočila

Točka (9) – doda se nov odstavek:

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
	<p><i>Še okrepijo povezovanje pri črpanju sredstev iz strukturnih skladov, na primer tako da se povežejo ukrepi usposabljanja, ki se financirajo iz ESS, z ukrepi v podporo rasti in inovacijam, ki se financirajo iz drugih strukturnih skladov, ter predvidijo zlasti možnosti za spodbude za podjetja, ki zaposlujejo dolgotrajno brezposelne. Za njihovo usposabljanje bi lahko uporabili sredstva ESS. Države članice in regije se poziva, da preučijo možnosti, kako lahko podprejo oblasti, ki spodbujajo projekte funkcionalnega povezovanja med strukturnimi skladi, morebiti tudi z viri iz „rezerve za uspešnost“.</i></p>

Obrazložitev

Glede na to, da je vključevanje dolgotrajno brezposelnih težje, je pomembno čim bolj izkoristiti strukturne sklade, da bi spodbudili povpraševanje po tej delovni sili z nagrajevanjem podjetij, ki se zavežejo k zaposlovanju in zaposlujejo dolgotrajno brezposelne, katerih usposabljanje bi lahko podpirali s sredstvi iz ESS.

Predlog spremembe 16

Predlog priporočila

Točka (10) – za „KOMISIJI PRIPOROČA, NAJ:“ se doda nova točka:

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
	<p><i>Pripravi predhodno analizo aktivnih politik zaposlovanja, ki so posebej namenjene dolgotrajno brezposelnim, da se uvedejo specifični ukrepi v državah članicah. <u>Treba je tudi okrepiti analizo aktivnih politik skupaj z javnimi deli in dohodkovno podporo, da se povežeta poklicna smer in pridobitev delovnih veščin, iskanih na trgu dela. Aktivno politiko v zvezi z javnimi deli bodo morali upravljati javni zavodi za zaposlovanje.</u></i></p>

Obrazložitev

Priporočiti je treba predhodno analizo aktivnih politik zaposlovanja. Ukrepe aktivne politike je treba okrepiti s povezavo s pogodbo/sporazumom o vključitvi v zaposlovanje in s samim potekom javnih del, da posameznik ob zaključku slednjih pridobi poklicna znanja, iskana na trgu dela.

Predlog spremembe 17

Predlog priporočila

Točka (10) – za „KOMISIJI PRIPOROČA, NAJ:“ se doda nova točka:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Na podlagi predlogov mreže javnih zavodov za zaposlovanje Unije (ki je bila ustanovljena s Sklepom Evropskega parlamenta in Sveta št. 573/2014/EU z dne 15. maja 2014) oblikuje priporočila za kvalitativne in kvantitativne standarde, ki jih morajo izpolnjevati zavodi za zaposlovanje v vseh državah, pri čemer se dodelijo tudi sredstva EU za podporo zavodov za zaposlovanje.</i></p>

Obrazložitev

Države članice bi morale strukturirati lastne zavode za zaposlovanje, da se bodo proti strukturni nezaposlenosti lahko borili s čim boljšo uporabo sredstev ESS. Z dodatno ciklično brezposelnostjo bi se lahko spopadli s skupnimi sredstvi, ki bi jih lahko črpale vse države, ne glede na njihovo raven strukturne brezposelnosti. To bi pripomoglo k stabilizaciji cikla, kar bi srednje- in dolgoročno koristilo vsem državam.

Predlog spremembe 18

Predlog priporočila

Točka (10) – za „KOMISIJI PRIPOROČA, NAJ:“ se doda nova točka:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Loči strukturno brezposelnost (za katero bi vsaka država morala uporabljati lastna sredstva ali sredstva tematskega cilja ESS „krepitev upravnih zmogljivosti“) od brezposelnosti, ki jo povzročajo faze intenzivnejše ali daljše recesije, ki z znatnimi povečanji stopnje brezposelnosti dodatno obremenjujejo zavode za zaposlovanje.</i></p> <p><i>Države članice spodbuja, naj na podlagi vnaprej določenih standardov količinsko opredelijo potrebe za začasno okrepitev obstoječih struktur za soočanje z gospodarskimi pretresi.</i></p> <p><i>Preuči možnost kritja dodatnih stroškov med vmesnim pregledom večletnega finančnega okvira. Ugotovljene rešitve bi morale biti pogojene s sprejetjem in izvajanjem reform s ciljem povečanja učinkovitosti javnih in zasebnih zavodov za zaposlovanje v državah članicah, v primerih in v smeri, opredeljenih v priporočilih za posamezne države članice v okviru evropskega semestra.</i></p>

Predlog spremembe 19

Predlog priporočila

Točka (10) – za „KOMISIJI PRIPOROČA, NAJ:“ se doda nova točka:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p><i>Spodbuja povezovanje ukrepov podpore pri dolgotrajni brezposelnosti z bolj univerzalnimi ukrepi podpore zaradi revščine, tako da, čeprav cilj ponovne vključitve na trg dela ni dosežen in nadomestila za brezposelnost ni več, brezposelna oseba prejme minimalni dohodek (seveda, če se revščina dokaže), pod pogojem da sprejme začasno zaposlitev v javnih delih ter usposabljanje z namenom, da se spet zaposli, kar omogoča socialno vključenost.</i></p>

Obrazložitev

Kadar se dolgotrajno brezposelna oseba ne vključi v delo, je treba najti ustrezne rešitve, da se ne bi po koncu prejemanja nadomestila za brezposelnost znašla na robu družbe ali v revščini, kar bi pomenilo stroške za družbo ter ogrozilo socialno in ekonomsko kohezijo.

Predlog spremembe 20

Predlog priporočila

Točka (15)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>V sodelovanju z državami članicami in po posvetovanju z zadevnimi deležniki ovrednoti ukrepe, sprejete kot odziv na to priporočilo, ter poroča Svetu o pridobljenih izkušnjah do ... [3 leta po sprejetju priporočila].</p>	<p>V sodelovanju z državami članicami in po posvetovanju z zadevnimi deležniki ovrednoti ukrepe, sprejete kot odziv na to priporočilo, zlasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> — <i>podpre države članice pri njihovih prizadevanjih za posodobitev sistemov socialne zaščite, da bi prišli do opredelitve evropskega sistema zavarovanja za primer dolgotrajne brezposelnosti, na temelju skupnih gospodarskih in finančnih kazalnikov,</i> — <i>pri pregledu večletnega finančnega okvira 2014–2020 oceni tudi prednostna področja, ki jim je treba nameniti sredstva EU za nadaljnje izvajanje ukrepov, kot je jamstvo za mlade, in za ustreznejše ukrepanje proti dolgotrajni brezposelnosti prek izrednih spodbud, med katerimi je tudi ustanovitev posebnega sklada (jamstveni sklad za odrasle po modelu jamstva za mlade) za boj proti dolgotrajni brezposelnosti;</i> <p>ter poroča Svetu o pridobljenih izkušnjah do ... [3 leta po sprejetju priporočila].</p>

Obrazložitev

Dolgotrajna brezposelnost je le eno od poglavij bolj splošnega problema revščine, ki ima posebej hude ekonomske in socialne posledice. Zato morajo ukrepi iz omenjenega priporočila vključevati tudi podporo za boj proti revščini in države, ki jih morda še niso sprejele, je treba k temu pozvati.

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Uvodne ugotovitve

1. sicer priznava, da mora biti predlog priporočila v skladu z načeli subsidiarnosti in sorazmernosti, vendar ceni, da obravnava ekonomske in socialne posledice dolgotrajne brezposelnosti. Po ugotovitvah poročila petih predsednikov („Dokončanje evropske ekonomske in monetarne unije“) je ta tudi „eden glavnih povzročiteljev neenakosti in socialne izključenosti. [...] Učinkoviti trgi dela, ki spodbujajo visoko stopnjo zaposlenosti in lahko ublažijo pretrese brez povzročitve čezmerne nezaposlenosti, so zato bistvenega pomena [...]“;
2. ugotavlja pomembnost dejstva, da je predlog usmerjen v ponovno vključevanje brezposelnih na trg dela in daje zavodom za zaposlovanje nalogo, da poskrbijo za posameznika in njegovo zaposlovanje olajšajo z vključevanjem vseh podjetniških in socialnih akterjev ter javnega sektorja;
3. opozarja, da predlog daje poudarek mehanizmom za upravljanje sistema, in ugotavlja, da je to del strategije točke VEM (vse na enem mestu);
4. poudarja pomen boja proti dolgotrajni brezposelnosti, da se zagotovi dobro delovanje lokalnih gospodarstev; opozarja, da dolgotrajna brezposelnost ni vzdržna, ter poudarja pomen predvidevanja potreb po spretnostih in znanjih ter njihovega usklajevanja s potrebami trga dela. Na področjih, kjer ni na voljo ali ni dovolj ustreznega znanja in spretnosti, je treba izboljšati programe usposabljanja za razvoj teh spretnosti. Posebno pozornost je treba nameniti znanju jezikov za brezposelne migrante in prosilce za azil;
5. v predlogu prepoznava ustrezna prizadevanja za boj proti revščini, ki je še vedno eden od ciljev strategije Evropa 2020, a ga je težje doseči zaradi posledic gospodarske krize.

Splošne ugotovitve

kljub temu pa ugotavlja, da so v predlogu prezrti določeni elementi, zlasti:

6. opozarja, da je treba javne zavode za zaposlovanje okrepiti in jih narediti uspešnejše in bolj učinkovite; priporočilo se omejuje zgolj na boljše usklajevanje ukrepov podpore, ki so še vedno v pristojnosti posameznih držav, ne posveča pa dovolj pozornosti obstoječim razlikam v razsežnosti problema in razpoložljivih strukturah za soočanje z njim, enako kot v primeru izvajanja jamstva za mlade. V številnih državah je zato potrebna znatna okrepitev zavodov za zaposlovanje. Kot primer takšnih razlik lahko navedemo, da je razmerje med zaposlenimi v zavodih za zaposlovanje in aktivnim prebivalstvom v Nemčiji 1:400, v Franciji 1:600 in v Italiji 1:3 000;
7. zato priporoča tesnejše sodelovanje z zasebnimi zavodi za zaposlovanje in vključitev agencij začasno delo v primerih, ko javni zavodi za zaposlovanje dolgoročno brezposelnim ne morejo v zadostni meri svetovati in pomagati;
8. priporoča tesnejše sodelovanje med državami članicami in regijami za čim učinkovitejše zmanjšanje stopnje brezposelnosti v EU, in sicer tako, da se programom s tega področja nameni večja pozornost v medijih. Tako bi na primer lahko za televizijo, internet ali druge množične medije pripravili oglaševalsko kampanjo, v kateri bi seznanjali z mrežo EURES, da bi osebe, ki iščejo zaposlitev v tujini, imele na voljo posodobljene informacije o možnostih zaposlovanja; zato priporoča vzpostavitev mednarodnega sodelovanja med zavodi za zaposlovanje in drugimi socialnimi službami, s čimer bi zagotovili učinkovitejšo in hitrejšo izmenjavo informacij ter podatkov;

9. poudarja, da je treba določiti sredstva, ki so potrebna za prilagoditev najboljšim praksam. Na podlagi rezultatov dela mreže javnih zavodov za zaposlovanje EU (Sklep št. 573/2014/EU) bi lahko ocenili finančna sredstva, ki so potrebna, da vse države dosežejo določene standarde, in predlagali, kako bi si lahko vsaka država prizadevala za odpravo pomanjkljivosti;

10. opozarja, da je treba razlikovati med strukturnim segmentom brezposelnosti in njenim dinamičnim delom, ki ga določa poseben razvoj cikla. Zavodi za zaposlovanje (katerih struktura je namenjena soočanju s prvim segmentom) bi morali postati sposobni hitrega prilagajanja dodatnim potrebam, ki jih povzročijo posebej negativni gospodarski cikli. Stroške prilagajanja obstoječih struktur tem potrebam bi morale države članice kriti tudi z uporabo ESRR in ESS (tematski cilj: „krepitev upravnih zmogljivosti“); v sklopu vmesnega pregleda večletnega finančnega okvira je mogoče oceniti učinke ukrepov in preučiti morebiti potrebne prilagoditve zahtev EU;

11. opozarja na pomen naložb v človeški kapital, vendar poudarja, da so to dolgoročne naložbe; podjetja se nagibajo k temu, da dajejo prednost mladim osebam in novim diplomantom, zaradi česar so potencialni starejši delavci ali delavci v srednjih letih prikrajšani. Za boj proti brezposelnosti je treba starejše brezposelne in tiste v srednjih letih spodbuditi k prešolanju ter zagotoviti, da bodo podjetja in javni sektor zainteresirani za zaposlovanje teh oseb; za preprečevanje dolgotrajne brezposelnosti je prav tako pomembno spodbujanje vseživljenjskega učenja, usmerjenega v strokovno izpopolnjevanje obstoječe in nekvalificirane delovne sile;

12. poudarja, da bi ta morebitna modernizacija zavodov za zaposlovanje lahko pozitivno vplivala na dolgotrajno brezposelnost, kakor tudi na kratkotrajno brezposelnost in brezposelnost mladih;

13. ugotavlja, da je predlagana modernizacija zavodov za zaposlovanje dolgotrajen in težaven proces, zlasti v državah članicah, v katerih je sedanji sistem okoren in birokratski. Osebnostne kontaktne točke, točke VEM, bodo dobro delovale le, če bodo zadevne ustanove prilagodljive in bodo ustrezno in hitro posredovale informacije. Na teh točkah bi se lahko pripravljale osebne ponudbe za pomoč, vendar je treba pri tem upoštevati, da je to lahko – odvisno od števila iskalcev zaposlitve – zelo veliko upravno breme. Poleg tega mora biti na teh točkah dovolj ustrezno kvalificiranega osebja, ki je zmožno ne le obveščati o prostih delovnih mestih, temveč tudi oceniti osebnost iskalca zaposlitve in njegove glavne sposobnosti. Zato Odbor poziva, da države članice vse te dejavnike upoštevajo pri vzpostavitvi predlaganih mehanizmov;

14. opozarja na potrebo po odločnejših ukrepih na področju povpraševanja, saj je ob stagnaciji povpraševanja po delovni sili brezposelnim kljub individualnim programom usposabljanja težko najti zaposlitev. Zato kljub temu, da ceni navodila, ki jih vsebuje priporočilo glede krepitve stikov z delodajalci, opozarja, da bi bilo za krepitev povpraševanja po delovni sili koristno v večji meri vključiti strukturne sklade. ESRR in EKSRP sta dejansko usmerjena v podjetja, sposobna predlagati inovativne projekte za večjo konkurenčnost sistema, in pogosto predvidevata možnost zaposlovanja ustrezno usposobljenih oseb. V teh primerih bi lahko povezava z dejavnostmi usposabljanja, ki se financirajo iz ESS, spodbudila ponovno vključitev brezposelnih. Države članice bi morale spodbujati integrirano uporabo sredstev tudi s poenostavitvami za MSP in z viri iz „rezerve za uspešnost“;

15. opozarja, da je zato, ker se lahko dolgotrajno brezposelna oseba, katere ponovna vključitev na trg dela ne uspe do izteka nadomestila za brezposelnost, znajde na robu družbe, bistveno, da vsaka država predvidi ukrepe za spopadanje z revščino v skladu z navodili iz Priporočila Komisije z dne 3. oktobra 2008 o dejavnem vključevanju oseb, izključenih s trga dela (2008/867/ES), ki je bilo povzeto v sporočilu Komisije Socialne naložbe za rast in kohezijo (COM(2013) 083 final). OR upa, da bodo države članice dejansko izvajale priporočila Evropske komisije;

16. opozarja tudi, da mora biti morebiten dostop do ukrepov pomoči zaradi revščine pogojen s tem, da brezposelni sprejme začasno zaposlitev v javnih delih in kljub vsemu ostane v okviru programa usposabljanja s ciljem ponovne zaposlitve;

17. poudarja, da je treba izobraževanje za ponovno zaposlovanje pripraviti v tesnem sodelovanju z zadevnimi ustanovami, da bodo države članice lahko dosegle najboljše možne rezultate na vseh ravneh ter da se zmanjšajo poklicna in socialna izključenost ter revščina; Opozarja, da imajo tovrstni ukrepi pozitiven učinek, saj spodbujajo evropske državljane, ki iz ekonomskih in eksistenčnih razlogov delajo v drugi državi članici, k vrnitvi v svojo državo izvora. Tako se morajo zmanjšati ekonomske migracije, saj se povečajo možnosti za zaposlitev in preživljanje na lokalnem trgu dela;

18. poudarja osrednjo vlogo regionalnih in lokalnih oblasti, ki imajo že po naravi glavno vlogo v procesu izboljševanja zavodov za zaposlovanje, tudi zato, ker so v mnogih državah članicah pristojne za načrtovanje in črpanje sredstev iz strukturnih skladov. Poleg tega imajo lahko lokalne in regionalne oblasti pomembno vlogo pri organizaciji in izvajanju poklicnega izobraževanja in izobraževanja odraslih, saj v mnogih regijah in zlasti vaseh ni izobraževalnih središč, namenjenih odraslim. Njihova vloga je še toliko pomembnejša, ker imajo na voljo informacije o lokalnem trgu dela in stike z lokalnimi podjetji, prek katerih lahko spodbujajo poklicno izobraževanje v praksi. Osebe, ki se želijo vključiti v proces izobraževanja odraslih ali poklicnega izobraževanja, morajo poleg tega več mesecev potovati iz enega kraja v drugi in nazaj. To zanje pomeni dodatne stroške, kar je za brezposelno osebo, ki dobiva zgolj majhno podporo ali pa še te ne, hudo breme;

19. zato zahteva, da predlog priporočila Komisije v večji meri upošteva regionalno razsežnost problema in Svet poziva, naj upošteva ključno vlogo regij pri izboljšanju učinkovitosti zavodov za zaposlovanje.

V Bruslju, 10. februarja 2016

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

Mnenje Evropskega odbora regij – Okvir Evropske unije za zbiranje podatkov v ribiškem sektorju

(2016/C 120/08)

Poročevalec:	Olgiert GEBLEWICZ, predsednik Zahodnopomorjanskega vojvodstva (PL/EPP)
Referenčni dokument:	Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira Unije za zbiranje, upravljanje in uporabo podatkov v ribiškem sektorju in podporo znanstvenemu svetovanju v zvezi s skupno ribiško politiko (prenovitev), COM(2015) 294 final

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

Uvodna izjava 10

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
(10) Opredelitev izraza „končni uporabniki“ bi morala biti usklajena z opredelitvijo izraza „končni uporabniki znanstvenih podatkov“ iz Uredbe (EU) št. 1380/2013 in bi morala zajemati tudi znanstvene organe z interesom za okoljske vidike upravljanja ribištva.	(10) Opredelitev izraza „končni uporabniki“ bi morala biti usklajena z opredelitvijo izraza „končni uporabniki znanstvenih podatkov“ iz Uredbe (EU) št. 1380/2013 in priporočili Znanstvenega, tehničnega in gospodarskega odbora za ribištvo (STECF) ter bi morala zajemati tudi znanstvene organe z interesom za okoljske vidike upravljanja ribištva.

Obrazložitev

Opredelitev pojma „končni uporabnik“ je preširoka, zlasti če lahko končni uporabniki opredelijo potrebo po podatkih. Zato je končne uporabnike treba razdeliti na tiste, ki lahko opredelijo potrebe po podatkih, in tiste, ki lahko samo dostopajo do podatkov.

STECF v svojem pregledu DC MAP (glej STECF Report on Review of DC MAP-(STECF-13-06), del 1, stran 6, in v poročilu o pregledu okvira za zbiranje podatkov (OZP), del 4 (STECF-14-07), strani 43–45 in str. 106, predlaga naslednje tri vrste končnih uporabnikov:

- Vrsta 1: Glavni končni uporabniki, za katere je bil zasnovan OZP, vključno s Komisijo, organi, kot sta Mednarodni svet za raziskovanje morja (ICES) in STECF, ki ga je vzpostavila Komisija, da ji občasno svetuje in je tako v neposredno oporo pri odločanju v okviru skupne ribiške politike (SRP), ter drugi organi za upravljanje ribištva, kot so regionalne organizacije za upravljanje ribištva in generalna komisija za ribištvo v Sredozemlju, ki uporabljajo podatke OZP pri izvajanju politik za upravljanje ribištva.
- Vrsta 2: Drugi organi, kot so posvetovalni sveti ali podizvajalci, ki jih Komisija lahko zaprosi za nasvet ali analize na podlagi podatkov OZP.
- Vrsta 3: Vsi drugi organi, kot so nevladne organizacije, ribiške organizacije in univerze, ki imajo interes za uporabo podatkov OZP za lastne namene.

Vse tri vrste končnih uporabnikov lahko dostopajo do podatkov, le vrsta 1 in vrsta 2 pa lahko prispevata k postopkom določitve potreb po podatkih.

Predlog spremembe 2

Uvodna izjava 14

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
(14) Ta uredba bi morala zajemati tudi potrebe po podatkih za ribiške politike, ki jih neposredno ne ureja Uredba (EU) št. 1380/2013, na primer tiste v zvezi z Uredbo (ES) št. 1100/2007 in Uredbo (ES) št. 2347/2002.	(14) Ta uredba bi morala zajemati tudi potrebe po podatkih za ribiške politike, ki jih neposredno ne ureja Uredba (EU) št. 1380/2013, na primer tiste v zvezi z Uredbo (ES) št. 1100/2007, Uredbo (ES) št. 812/2004 in Uredbo (ES) št. 2347/2002.

Obrazložitev

Zaradi skladnosti s členom 77(c) Uredbe (EU) št. 508/2014.

Predlog spremembe 3

Člen 4

Vzpostavitev večletnih programov Unije

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
Člen 4	Člen 4
Vzpostavitev večletnih programov Unije	Vzpostavitev večletnih programov Unije
1. Komisija se v skladu s členom 23 pooblasti za sprejetje delegiranih aktov za vzpostavitev večletnih programov Unije za zbiranje in upravljanje bioloških, tehničnih, okoljskih, socialnih in ekonomskih podatkov v zvezi z ribiškim sektorjem.	1. Komisija se v skladu s členom 23 pooblasti za sprejetje delegiranih aktov za vzpostavitev večletnih programov Unije za zbiranje in upravljanje bioloških, tehničnih, okoljskih, socialnih in ekonomskih podatkov v zvezi z ribiškim sektorjem.
2. Večletni programi Unije se vzpostavijo po posvetovanju z regionalnimi svetovalnimi skupinami iz člena 8, Znanstvenim, tehničnim in gospodarskim odborom za ribištvo (STECF) ter drugimi zadevnimi znanstvenimi svetovalnimi telesi.	2. Večletni programi Unije se vzpostavijo po posvetovanju z regionalnimi svetovalnimi skupinami iz člena 8, Znanstvenim, tehničnim in gospodarskim odborom za ribištvo (STECF) ter drugimi zadevnimi znanstvenimi svetovalnimi telesi.
3. Pri vzpostavitvi večletnega programa Unije Komisija upošteva:	3. Pri vzpostavitvi večletnega programa Unije Komisija upošteva:
(a) potrebe po informacijah za upravljanje skupne ribiške politike;	(a) potrebo po informacijah in njihovo razpoložljivost za upravljanje skupne ribiške politike;
(b) potrebo po podatkih in njihovo ustreznost za odločitve v zvezi z upravljanjem ribištva in zaščito ekosistema, vključno z občutljivimi vrstami in habitati;	(b) potrebo po podatkih in njihovo ustreznost za odločitve v zvezi z upravljanjem ribištva in zaščito ekosistema, vključno z občutljivimi vrstami in habitati;

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
(c) potrebo po zagotovitvi podpore ocenam učinka ukrepov politike;	(c) potrebo po zagotovitvi podpore ocenam učinka ukrepov politike;
(d) stroške in koristi;	(d) stroške in koristi;
(e) obstoječe časovne vrste podatkov;	(e) obstoječe časovne vrste podatkov;
(f) potrebo po izogibanju podvajanja zbiranja podatkov;	(f) potrebo po izogibanju podvajanja zbiranja podatkov;
(g) regionalne posebnosti;	(g) regionalne posebnosti;
(h) mednarodne obveznosti Unije in njenih držav članic.	(h) mednarodne obveznosti Unije in njenih držav članic.

Obrazložitev

Da bi omejili dodatne stroške zbiranja podatkov in ker se vsi podatki že obdelujejo glede na vrsto in tip, ne bi smeli ustvarjati novih obveznosti glede zbiranja podatkov brez posvetovanja z vsemi akterji.

Predlog spremembe 4

Člen 6

Nacionalni delovni načrti

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
1. Države članice, brez poseganja v njihove sedanje obveznosti glede zbiranja podatkov v skladu s pravom Unije, zbirajo podatke v okviru operativnega programa iz člena 18 Uredbe (EU) št. 508/2014 ter delovnega načrta, pripravljenega v skladu z večletnim programom Unije in členom 21 Uredbe (EU) št. 508/2014.	1. Države članice, brez poseganja v njihove sedanje obveznosti glede zbiranja podatkov v skladu s pravom Unije, zbirajo podatke v okviru operativnega programa iz člena 18 Uredbe (EU) št. 508/2014 ter delovnega načrta, pripravljenega v skladu z večletnim programom Unije in členom 21 Uredbe (EU) št. 508/2014.
2. Delovni načrti držav članic vsebujejo podroben opis naslednjih elementov:	2. Delovni načrti držav članic vsebujejo podroben opis naslednjih elementov:
(a) pogostost zbiranja podatkov;	(a) pogostost zbiranja podatkov;
(b) vir podatkov, postopke in metode zbiranja in obdelave podatkov za oblikovanje podatkovnih sklopov, ki se zagotovijo končnim uporabnikom;	(b) vir podatkov, postopke in metode zbiranja in obdelave podatkov za oblikovanje podatkovnih sklopov, ki se zagotovijo končnim uporabnikom;
(c) okvir za zagotavljanje in nadzor kakovosti, da se v skladu s členom 13 zagotovi ustrezna kakovost podatkov;	(c) okvir za zagotavljanje in nadzor kakovosti, da se v skladu s členom 13 zagotovi ustrezna kakovost podatkov;
(d) na kateri način in kdaj se podatki potrebujejo;	(d) na kateri način in kdaj se podatki potrebujejo, kot to opredelijo glavni končni uporabniki;

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>(e) mednarodne in regionalne ureditve sodelovanja, vključno z dvostranskimi in večstranskimi sporazumi, sklenjenimi za doseg ciljev te uredbe, ter</p> <p>(f) način, kako se upoštevajo mednarodne obveznosti Unije in njenih držav članic.</p> <p>3. Vsaka država članica pri pripravi svojega delovnega načrta usklajuje svoja prizadevanja z drugimi državami članicami, zlasti tistimi, ki so znotraj iste morske regije, da se zagotovi zadostno in učinkovito zajetje podatkov ter da se izogne podvajanju dejavnosti zbiranja podatkov.</p> <p>4. Vsaka država članica zagotovi skladnost svojega delovnega načrta z veljavnimi skupnimi priporočili regionalnih usklajevalnih skupin, kadar je ta skupna priporočila potrdila Komisija v obliki regionalnega delovnega načrta v skladu s členom 8.</p>	<p>(e) mednarodne in regionalne ureditve sodelovanja, vključno z dvostranskimi in večstranskimi sporazumi, sklenjenimi za doseg ciljev te uredbe, ter</p> <p>(f) način, kako se upoštevajo mednarodne obveznosti Unije in njenih držav članic.</p> <p>3. Vsaka država članica pri pripravi svojega delovnega načrta usklajuje svoja prizadevanja in sodeluje z drugimi državami članicami, zlasti tistimi, ki so znotraj iste morske regije, da se zagotovi zadostno in učinkovito zajetje podatkov ter da se izogne podvajanju dejavnosti zbiranja podatkov.</p> <p>4. Vsaka država članica zagotovi skladnost svojega delovnega načrta z veljavnimi skupnimi priporočili regionalnih usklajevalnih skupin, kadar je ta skupna priporočila potrdila Komisija v obliki regionalnega delovnega načrta v skladu s členom 8.</p>

Obrazložitev

Uredba vsebuje predlog, da se v opredelitev potreb po podatkih vključijo glavni končni uporabniki in da ti po potrebi lahko izrazijo zahteve po podatkih. Zato bi glavni končni uporabniki morali imeti možnost opredeliti potrebe po podatkih in kadar koli izraziti zahtevo po podatkih. Mogoče je, da v času, ko bodo države članice pripravljale delovne načrte, ne bodo znane potrebe po podatkih, časovni raspored za zahteve po podatkih in roki, do katerih je treba pripraviti podatke za uporabo glavnih končnih uporabnikov.

Pomembno je, da države članice v isti regiji ne le usklajujejo, ampak tudi dejavno **sodelujejo**; glej uvodno izjavo 46 v osnovni uredbi („Države članice bi morale sodelovati med seboj in s Komisijo, da se uskladijo dejavnosti zbiranja podatkov.“). To bi se moralo skladati tudi z naslovom in vsebino člena 8 osnutka obravnavane uredbe.

Predlog spremembe 5

Člen 7

Nacionalni korespondenti

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>1. Vsaka država članica določi nacionalnega korespondenta in o tem obvesti Komisijo. Nacionalni korespondenti imajo vlogo kontaktne točke za izmenjavo informacij med Komisijo in državami članicami glede priprave in izvajanja delovnih načrtov.</p> <p>2. Nacionalni korespondenti izvajajo tudi naslednje naloge:</p>	<p>1. Vsaka država članica določi nacionalnega korespondenta in o tem obvesti Komisijo. Nacionalni korespondenti imajo vlogo kontaktne točke za izmenjavo informacij med Komisijo in državami članicami glede priprave in izvajanja delovnih načrtov ter jih je treba vključiti v vse komunikacije glede DC MAP, vključno s predložitvijo podatkov, poročanjem in ustreznimi sestanki.</p> <p>2. Nacionalni korespondenti izvajajo tudi naslednje naloge:</p>

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>(a) usklajujejo pripravo letnega poročila iz člena 10;</p> <p>(b) zagotavljajo prenos informacij znotraj države članice in</p> <p>(c) zagotavljajo prisotnost zadevnih strokovnjakov na sestankih, ki jih organizira Komisija, ter sodelovanje v zadevnih regionalnih usklajevalnih skupinah iz člena 8,</p> <p>3. Če pri izvajanju delovnega načrta v državi članici sodeluje več organov, je nacionalni korespondent odgovoren za usklajevanje dela.</p>	<p>(a) usklajujejo pripravo letnega poročila iz člena 10;</p> <p>(b) zagotavljajo prenos informacij znotraj države članice in</p> <p>(c) zagotavljajo prisotnost zadevnih strokovnjakov na sestankih, ki jih organizira Komisija, ter sodelovanje v zadevnih regionalnih usklajevalnih skupinah iz člena 8,</p> <p>(d) po potrebi zagotavljajo posvetovanje z lokalnimi ali regionalnimi oblastmi obalnih regij, ki imajo pravno in gospodarsko pristojnost na področju ribištva, ter z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, kjer ima ribištvo pomembno vlogo, in jih obveščajo.</p> <p>3. Če pri izvajanju delovnega načrta v državi članici sodeluje več organov, je nacionalni korespondent odgovoren za usklajevanje dela.</p>

Obrazložitev

Lokalne in regionalne oblasti dobro poznajo ribištvo ter imajo lahko pravne in gospodarske pristojnosti na področju ribištva, zato potrebujejo informacije o njegovi uspešnosti. Prav tako imajo zelo pomembno vlogo pri izvajanju Uredbe (ES) št. 508/2014, ki je instrument izvajanja SRP.

Predlog spremembe 6

Člen 8

Usklajevanje in sodelovanje

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>1. Države članice v skladu s členom 25 Uredbe (EU) št. 1380/2013 uskladijo svoje dejavnosti z drugimi državami članicami in si prizadevajo za uskladitev svojih ukrepov s tretjimi državami, ki imajo suverenost ali jurisdikcijo nad vodami v isti morski regiji. V ta namen zadevne države članice v vsaki morski regiji vzpostavijo regionalno usklajevalno skupino.</p> <p>2. Regionalne usklajevalne skupine sestavljajo strokovnjaki iz držav članic, Komisija in zadevni končni uporabniki podatkov.</p>	<p>1. Države članice v skladu s členom 25 Uredbe (EU) št. 1380/2013 uskladijo svoje dejavnosti z drugimi državami članicami in si prizadevajo za uskladitev svojih ukrepov s tretjimi državami, ki imajo suverenost ali jurisdikcijo nad vodami v isti morski regiji, kakor jo opredeljuje ICES oziroma FAO. V ta namen zadevne države članice v vsaki morski regiji vzpostavijo regionalno usklajevalno skupino.</p> <p>2. Regionalne usklajevalne skupine sestavljajo strokovnjaki iz držav članic, Komisija, zadevni končni uporabniki podatkov ter predstavniki obalnih lokalnih in regionalnih oblasti, ki imajo pravno ali gospodarsko pristojnost na področju ribištva, in predstavniki lokalnih in regionalnih oblasti, kjer ima ribištvo pomembno vlogo.</p>

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>3. Regionalne usklajevalne skupine pripravijo in sprejmejo poslovnik, ki ureja njihove dejavnosti.</p> <p>4. Regionalne usklajevalne skupine se usklajujejo med seboj in s Komisijo glede vprašanj, ki zadevajo več regij.</p> <p>5. Regionalne usklajevalne skupine lahko v obliki osnutka regionalnega delovnega načrta pripravijo skupna priporočila glede postopkov, metod ter zagotavljanja in nadzora kakovosti zbiranja in obdelave podatkov, kot je navedeno v odstavku 2(a) in (b) ter odstavku 4 člena 5, in glede regionalno usklajenih strategij vzorčenja. Pri tem regionalne usklajevalne skupine, kadar je to ustrezno, upoštevajo mnenje STECF. Ta priporočila se predložijo Komisiji, ki preveri, ali so osnutki skupnih priporočil skladni z določbami te uredbe in večletnim programom Unije in če so skladni, z izvedbenimi akti potrdi regionalne delovne načrte.</p> <p>6. Kadar delovne načrte potrdi Komisija, ti nadomestijo zadevne dele delovnih načrtov, ki jih pripravijo posamezne države članice. Države članice ustrezno posodobijo svoje delovne načrte.</p> <p>7. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, ki določajo pravila za postopke, obliko in časovne razporede za predložitev in potrditev regionalnih delovnih načrtov, kot je navedeno v členu 5.</p> <p>Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 24(2).</p>	<p>3. Regionalne usklajevalne skupine pripravijo in sprejmejo poslovnik, ki ureja njihove dejavnosti.</p> <p>4. Regionalne usklajevalne skupine se usklajujejo med seboj in s Komisijo glede vprašanj, ki zadevajo več regij, kakor jih opredeljuje ICES oziroma FAO, in evropske vode z geografsko lego na območjih CECAF.</p> <p>5. Regionalne usklajevalne skupine lahko v obliki osnutka regionalnega delovnega načrta pripravijo skupna priporočila glede postopkov, metod ter zagotavljanja in nadzora kakovosti zbiranja in obdelave podatkov, kot je navedeno v odstavku 2(a) in (b) ter odstavku 4 člena 5, in glede regionalno usklajenih strategij vzorčenja. Pri tem regionalne usklajevalne skupine, kadar je to ustrezno, upoštevajo mnenje STECF. Ta priporočila se predložijo Komisiji, ki preveri, ali so osnutki skupnih priporočil skladni z določbami te uredbe in večletnim programom Unije in če so skladni, z izvedbenimi akti potrdi regionalne delovne načrte.</p> <p>6. Kadar delovne načrte potrdi Komisija, ti nadomestijo zadevne dele delovnih načrtov, ki jih pripravijo posamezne države članice. Države članice ustrezno posodobijo svoje delovne načrte.</p> <p>7. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, ki določajo pravila za postopke, obliko in časovne razporede za predložitev in potrditev regionalnih delovnih načrtov, kot je navedeno v členu 5.</p> <p>Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 24(2).</p>

Obrazložitev

Lokalne in regionalne oblasti dobro poznajo ribištvo in v skladu s svojimi pravnimi in gospodarskimi pristojnostmi sodelujejo pri upravljanju tega sektorja, zato potrebujejo informacije o uspešnosti tega sektorja. Prav tako imajo zelo pomembno vlogo pri izvajanju Uredbe (ES) št. 508/2014, ki je instrument izvajanja SRP. Z omembo ICES se podrobneje opredeljuje „morska regija“.

Opredelitev ICES velja samo za morská območja na področju Severnega Atlantika in ne zajema Sredozemskega in Črnega morja. Razdelitev FAO zajema celotne oceane.

Predlog spremembe 7

Člen 16

Postopek za zagotavljanje razpoložljivosti podrobnih in zbirnih podatkov

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>1. Države članice vzpostavijo ustrezne procese in elektronske tehnologije za zagotavljanje učinkovitega izvajanja člena 25 Uredbe (EU) št. 1380/2013 ter po nepotrebem ne omejujejo kar največjega možnega razširjanja podrobnih in zbirnih podatkov.</p> <p>2. Države članice zagotovijo ustrezne zaščitne ukrepe za primere, če bi podatki vključevali informacije, ki se nanašajo na določene oziroma določljive fizične osebe. Komisija se v skladu s členom 23 pooblasti za sprejemanje delegiranih aktov, ki opredelijo ustrezne zaščitne ukrepe za obravnavo takih informacij.</p> <p>3. Države članice zagotovijo, da se zadevni podrobni in zbirni podatki posodobijo in dajo na voljo končnim uporabnikom v roku enega meseca od prejema zahteve za te podatke. Če podatke zahtevajo druge zainteresirane strani, države članice zagotovijo, da se podatki posodobijo in dajo na voljo v roku dveh mesecev od prejema zahteve za te podatke.</p> <p>4. Kadar se podrobni podatki zahtevajo za namen znanstvenega objavljanja, lahko države članice, zaradi zaščite strokovnih interesov zbirateljev podatkov, zahtevajo, da se objava podatkov odloži za obdobje treh let od datuma, na katerega se podatki nanašajo. Države članice o takšni odločitvi in razlogih zanjo obvestijo končne uporabnike in Komisijo.</p>	<p>1. Države članice vzpostavijo ustrezne procese in elektronske tehnologije za zagotavljanje učinkovitega izvajanja člena 25 Uredbe (EU) št. 1380/2013 ter po nepotrebem ne omejujejo kar največjega možnega razširjanja podrobnih in zbirnih podatkov.</p> <p>2. Države članice zagotovijo ustrezne zaščitne ukrepe za primere, če bi podatki vključevali informacije, ki se nanašajo na določene oziroma določljive fizične osebe.</p> <p>3. Države članice zagotovijo, da se zadevni podrobni in zbirni podatki posodobijo in dajo na voljo končnim uporabnikom, kot jih opredeljuje STECF, v roku enega meseca od prejema zahteve za te podatke, če takšne zahteve upoštevajo vnaprej opredeljen časovni raspored. Če podatke zahtevajo glavni končni uporabniki zunaj letnega časovnega rasporeda ali tisti, ki niso glavni končni uporabniki, države članice zagotovijo, da se podatki posodobijo in dajo na voljo v roku dveh mesecev od prejema zahteve za te podatke.</p> <p>4. Kadar se podrobni podatki zahtevajo za namen znanstvenega objavljanja, lahko države članice, zaradi zaščite strokovnih interesov zbirateljev podatkov, zahtevajo, da se objava podatkov odloži za obdobje treh let od datuma, na katerega se podatki nanašajo. Države članice o takšni odločitvi in razlogih zanjo obvestijo končne uporabnike in Komisijo.</p>

Obrazložitev

Zaradi skladnosti z opredelitvijo končnih uporabnikov. Problematika varstva osebnih podatkov je temeljnega pomena. Sprejetih določb in zagotovljenih jamstev ne bi smela proučevati zgolj Evropska komisija. STECF (Znanstveni, tehnični in gospodarski odbor za ribištvo Evropske komisije) ponuja jasno opredelitev končnih uporabnikov.

Predlog spremembe 8

Člen 17

Združljivi sistemi za shranjevanje in izmenjavo podatkov

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>1. Da se za končne uporabnike in druge zainteresirane strani zmanjšajo stroški in olajša dostop do podatkov, države članice, Komisija, znanstvena svetovalna telesa in vsi zadevni končni uporabniki sodelujejo pri razvoju združljivih sistemov za shranjevanje in izmenjavo podatkov, pri čemer upoštevajo določbe Direktive 2007/2/ES. Ti sistemi tudi olajšujejo širjenje informacij drugim zainteresiranim stranem. Regionalni delovni načrti iz člena 8(6) so lahko podlaga za dogovor o takih sistemih.</p> <p>2. Kjer je to primerno, se vzpostavijo zaščitni ukrepi za primere, če bi sistemi za shranjevanje in izmenjavo podatkov iz odstavka 1 vključevali informacije, ki se nanašajo na določene ali določljive fizične osebe. Komisija se v skladu s členom 23 pooblasti za sprejetje delegiranih aktov, ki opredelijo ustrezne zaščitne ukrepe za obravnavo takih informacij.</p> <p>3. Komisija se pooblasti za sprejemanje delegiranih aktov, ki določajo pravila glede postopkov, oblik, kod in časovnih razporedov, ki se uporabljajo za zagotovitev skladnosti sistemov za shranjevanje in izmenjavo podatkov. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 24(2).</p>	<p>1. Da se za končne uporabnike zmanjšajo stroški in olajša dostop do podatkov, države članice, Komisija, znanstvena svetovalna telesa in vsi zadevni končni uporabniki sodelujejo pri razvoju združljivih sistemov za shranjevanje in izmenjavo podatkov, pri čemer upoštevajo določbe Direktive 2007/2/ES. Ti sistemi tudi olajšujejo širjenje informacij tistim, ki v skladu z opredelitvijo STECF niso glavni končni uporabniki. Regionalni delovni načrti iz člena 8(6) so lahko podlaga za dogovor o takih sistemih.</p> <p>2. Kjer je to primerno, se vzpostavijo zaščitni ukrepi za primere, če bi sistemi za shranjevanje in izmenjavo podatkov iz odstavka 1 vključevali informacije, ki se nanašajo na določene ali določljive fizične osebe.</p> <p>3. Komisija se pooblasti za sprejemanje delegiranih aktov, ki določajo pravila glede postopkov, oblik, kod in časovnih razporedov, ki se uporabljajo za zagotovitev skladnosti sistemov za shranjevanje in izmenjavo podatkov. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 24(2).</p>

Obrazložitev

Zaradi skladnosti z opredelitvijo končnih uporabnikov.

Problematika varstva osebnih podatkov je temeljnega pomena. Sprejetih določb in zagotovljenih jamstev ne bi smela proučevati zgolj Evropska komisija.

II. POLITIČNI PREDLOGI IN PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. pozdravlja predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira Unije za zbiranje, upravljanje in uporabo podatkov v ribiškem sektorju in podporo znanstvenemu svetovanju v zvezi s skupno ribiško politiko in meni, da je pomemben mejnik pri vzpostavljanju regionaliziranih skupnih ribiških politik;
2. meni, da je zbiranje podatkov bistvenega pomena za izboljšanje znanja o staležih rib in dolgoročnem upravljanju ribištva. Izboljšano zbiranje podatkov bi omogočilo zanesljivejšo oceno največjega trajnostnega donosa in doseganje dolgoročne trajnosti, kot to določa Uredba Sveta (ES) št. 1380/2013;
3. meni, da je predlog dragocen instrument za doseg trajnostnega ribolova do leta 2020;
4. ugotavlja, da se je s postopno preusmeritvijo pozornosti k vplivom ribolova na ekosistem povečala potreba po upoštevanju vpliva ribolova na ekosisteme, to pa je načelo, ki je zapisano v členu 2 uredbe o novi skupni ribiški politiki kot eden glavnih ciljev (Uredba Sveta (ES) št. 1380/2013);

5. ugotavlja, da bo zanesljivo zbiranje podatkov o tržnih ali netržnih morskih vrstah ter drugih ustreznih okoljskih podatkih vodilo k točnejši oceni stanja staležev ter morskih ekosistemov in njihove dinamike;
6. izraža dvom glede manj pogostega zbiranja podatkov, kar lahko vpliva na spremljanje in sklope podatkov, zlasti tistih, ki se hitro spreminjajo in pomembno vplivajo na ukrepe upravljanja;
7. meni, da je predlog bistven korak k vzpostavitvi ekosistemskega pristopa prenovljene skupne ribiške politike;
8. meni, da bi bil prvi korak pri ocenjevanju vpliva ribolova na občutljive morske ekosisteme proučitev prekrivanja med prostorsko razporeditvijo ribolovnega napora in lokacijo občutljivih morskih habitatov. Predpogoj za to je razpoložljivost kart habitatov: kjer niso na voljo, je treba izvesti posebne študije, ki se financirajo kot del neposrednih ukrepov upravljanja. V drugem koraku je treba podrobneje opredeliti vpliv različnih vrst ribolovnega orodja na različne habitatne tipe;
9. opozarja na velik potencial za povečanje interoperabilnosti z okvirno direktivo o morski strategiji;
10. meni, da je uporaba raziskovalnih plovil kot skupne platforme za OZP in okvirno direktivo o morski strategiji najboljši način za zmanjšanje operativnih stroškov. Vendar pa je treba razmisliti o zadostni razpoložljivosti človeških virov in opreme v državah članicah, da se omogoči izvajanje novih dejavnosti;
11. soglaša s ciljem večjega prilagajanja razpoložljivosti podatkov potrebam upravljanja, vendar svari pred posledicami, ki jih ima lahko analiza stroškov in koristi ali stroškov in uporabe, ki jo predlaga Evropska komisija. Za nekatere podatke raziskav na morju ni mogoče nadomestiti s cenejšimi metodologijami;
12. poziva države članice, naj za zagotovitev interoperabilnosti ocenijo obstoječe sisteme za zbiranje podatkov. Pri takšnem ocenjevanju je treba pregledati skladnost, protokole za prenos podatkov, zbiranje, obdelavo in predložitev podatkov ter oceno kakovosti. Učinkovito zbiranje podatkov na regionalni ravni ter vzpostavitev regionalnih podatkovnih baz naj bi vodila v boljše vključevanje zbranih podatkov v načrte upravljanja;
13. poziva vse zainteresirane strani, naj si po možnosti prizadevajo za odprt dostop do zbranih podatkov v obliki, v kateri jih ustrezni uporabniki, z lokalnimi in regionalnimi oblastmi vred, lahko uporabijo. Bistvenega pomena je zagotoviti več razpoložljivih informacij posameznim regijam in bolje upoštevati njihove potrebe;
14. ugotavlja, da so znanstveni podatki o ribolovu že splošno dostopni, vendar zaradi pomanjkanja primernega vmesnika in strokovnega znanja na lokalni ravni le redko v obliki, ki jo je mogoče zlahka uporabiti na ravni lokalnih in regionalnih oblasti;
15. glede na potrebo po zbiranju podatkov za zapolnitev obstoječe vrzeli v znanju poudarja pomen zbiranja podatkov za kvalitativne in kvantitativne analize modrega gospodarstva;
16. poudarja pomen socialno-ekonomskih podatkov za ribištvo in akvakulturo ter predpostavlja, da bo uskladitev teh podatkov srednjeročno lahko prispevala k večji usklajenosti in okrepitvi socialnih predpisov v teh sektorjih;
17. vendar opozarja, da je sredstva Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo treba uporabiti samo za zbiranje podatkov v skladu z uredbama o SRP in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo;
18. poziva, naj se za zbiranje podatkov in znanstveno svetovanje, ki ustreza potrebam skupne ribiške politike, namenijo sredstva, ki bodo odražala ambiciozne cilje skupne ribiške politike. Če se podatki zbirajo za druge namene kot za SRP, potem je treba podatke financirati s sredstvi, ki niso namenjena Evropskemu skladu za pomorstvo in ribištvo;

19. poudarja pomen zbiranja socialno-ekonomskih podatkov za ribjo predelovalno industrijo. Poreklo predelanih rib je pomemben parameter za razumevanje vrednostne verige v majhnih ribiških skupnostih, razpoložljivost takšnih informacij pa bi lahko znatno koristila političnemu pristopu k lokalnemu malemu in priobalnemu ribolovu na nacionalni in evropski ravni. Z zbiranjem in skrbno analizo socialnih/ekonomskih podatkov, kot sta uravnotežena zastopanost spolov in vrste zaposlitve, bi se lahko odprle nove možnosti za ustvarjanje delovnih mest ter gospodarsko rast na obalnih območjih. Za vsak euro, vložen v zbiranje podatkov, nadzor in izvajanje v ribištvu, potencialni donos po ocenah znaša 10 eurov;
20. ponovno poudarja, da zbiranje in izmenjava informacij o stanju morij in oceanov lokalnim in regionalnim oblastem ter nosilcem gospodarske dejavnosti ne bi smela povzročiti nevšečnosti ali dodatnih upravnih obremenitev ⁽¹⁾;
21. izraža zadovoljstvo, da je Evropska komisija v svoj predlog vključila socialno-ekonomske podatke o sektorju akvakulture. Odbor meni, da ima modro gospodarstvo velik potencial, da prispeva k evropskemu načrtu za rast in delovna mesta, zlasti zato, ker ustvarja dragocena delovna mesta v strukturno šibkih regijah. Boljše zbiranje podatkov bo pozitivno vplivalo na inovacije in konkurenčnost ter zmanjšalo negotovost, povezano z morskimi območji ⁽²⁾;
22. izraža zadovoljstvo, da predlog upošteva načelo sorazmernosti, kot je opredeljeno v členu 5 Pogodbe o Evropski uniji;
23. pozdravlja znatna prizadevanja Evropske komisije za uporabo načel boljšega pravnega urejanja in poenostavitve v predlogu;
24. predlaga, da zakonodajalec določi razvrstitev glavnih vrst končnih uporabnikov, da bo skladna s priporočili STECF:
- Vrsta 1: Glavni končni uporabniki, za katere je bil zasnovan OZP, vključno s Komisijo, organi, kot sta Mednarodni svet za raziskovanje morja (ICES) in STECF, ki ga je vzpostavila Komisija, da ji občasno svetuje in je tako v neposredno oporo pri odločanju v okviru SRP, ter drugi organi za upravljanje ribištva, kot so regionalne organizacije za upravljanje ribištva in generalna komisija za ribištvo v Sredozemlju, ki uporabljajo podatke OZP pri izvajanju politik za upravljanje ribištva.
- Vrsta 2: Drugi organi, kot so posvetovalni sveti ali podizvajalci, ki jih Komisija lahko zaprosi za nasvet ali analize na podlagi podatkov OZP.
- Vrsta 3: Vsi drugi organi, kot so lokalne in regionalne oblasti, za katere ima ribištvo pomembno vlogo, nevladne organizacije, ribiške organizacije in univerze, ki imajo interes za uporabo podatkov OZP za lastne namene.
25. poziva, naj zbiranje podatkov v okviru SRP poleg podatkov o staležih rib za trajnostno ribištvo in akvakulturo zajema tudi zanesljive podatke o ribjih plenilcih (kot so vidre, kormorani in sive čaplje) ter drugih strogo zaščitениh živalskih vrstah (npr. bobrih).

Bruselj, 10. februar 2016

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

⁽¹⁾ NAT-VI/044.

⁽²⁾ NAT-VI/044.

ISSN 1977-1045 (elektronska različica)
ISSN 1725-5244 (tiskana različica)

Urad za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL